

1977

Bajtársi Levél

A MAGYAR KIRÁLYI CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG
KÖZPONTI TÁJÉKOZTATÓJA

ALAPÍTOTTA: NÉHAI VITÉZ KARSAY JENŐ ALEZREDES

1971. JANUÁR — FEBRUÁR — MÁRCIUS — ÁPRILIS —
MAJUS — JÚNIUS
XXIV. ÉVFOLYAM, 1-2-3-4-5-6. SZÁM

A BAJTÁRSI LEVÉL ÉS A MKCSBK KÖZPONT CÍME:
„MKCSBK” HUNGARIAN VETERANS,
P. O. BOX 65, ISLINGTON, ONTARIO, CANADA

FROM: „MKCSBK” HUNGARIAN VETERANS
P. O. BOX 65, ISLINGTON, ONTARIO, CANADA

MR J B DR KISS
712-54TH AVE S W
CALGARY ALTA

PRINTED MATTER

A MKCSBK,

A M. KIR. CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG

ontariói (kanadai) csoportjai hatósági működési engedéllyel rendelkeznek.

Alakulási évünk: 1949.

A működési engedély (charter) kelte: 1962. szeptember 27.

Az engedélyt kiadta: Province of Ontario, Hon. John Yaremko, minister of citizenship, provincial secretary.

Angol hivatalos megnevezésünk: „Royal Hungarian Gendarmerie Veterans' Benevolent Association”.

Bejegyzés: November 12, 1962. No. 10, Liber 1163, Province of Ontario.

Feladataink:

Anyagilag segíteni rászoruló tagjainkat, azok családját adományokkal, gyűjtéssel, kölcsönrel.

Előadások, ünnepélyek (csendőrnapiak) rendezésével anyagi alapot létesíteni, ebből az alapból támogatni a rászoruló öreg, rokkant, munkanélküli bajtársainkat, azok hozzátartozóit, az özvegyeket, árvákat. Munkába juttatásban segíteni bajtársainkat.

Ápolni a szolgálati ideálokat s kegyelettel megőrizni emlékét a m. kir. Csendőrség azon volt tagjainak, akik a törvény és a rend szolgálatában és az ország védelmében életüket adták a Hazáért.

A Közösség tagjai 95%-ban a volt m. kir. Csendőrség hivatásos tagjaiból áll 5%-ban pedig a céljainkkal egyetértő csendőrbarát, tartalékos bajtársainkból.

A BAJTÁRSI LEVÉL, a Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösségnek, mint világszervezetnek központi tájékoztatója. Az MKCSBK alakulási éve: 1948.

A MKCSBK Vezetőség megbízásából szerkeszti és kiadja
vitéz KÖVENDY KÁROLY százados
Minden cikkért, közleményért szerzője felelős.
Előfizetési díj évi \$5.—

Minden levelet, hírt, közleményt és pénzzadományt a
következő címre kérünk:

„MKCSBK” HUNGARIAN VETERANS

P. O. BOX 65, ISLINGTON, ONTARIO, CANADA

Postafiókunkat egyházaink ajánlása után a kanadai postaiügyi minisztérium (Ottawa) hivatalosan bejegyezte.

Bajtárs, bízz a MKCSBK Vezetőségében, mely személytelenül és önzetlenül intézi világszervezetünk tájékoztató, nyilvántartási és segélyügyi szolgálatát.

Trianoni évforduló

Meggyaláztatásunk fájdalmas, felejthetetlen emléke félszázad távlatában. A szovjet „felszabadulás” keserű, negyedszázados évfordulója. Ezeréves évfordulónkat otthon sanda fordulattal ünnepeltetik István király születésének kierősza-kolt dátumával. 25 éve robbant az első atombomba s még sorolhat-nék néhány évfordulót!

Mi csak állunk az évfordulók meredek partjain, a mult küzdelmeinek, örömeinek, bánatainak ismeretében. Keressük a következő helyes lépést, hogy le ne zuhanjunk a népeket, nemzeteket elnyelő végzetes szakadékba.

A mögöttünk lévő mult változathatatlan. De ez a mult a mi tanítómesterünk, tanulunk belőle

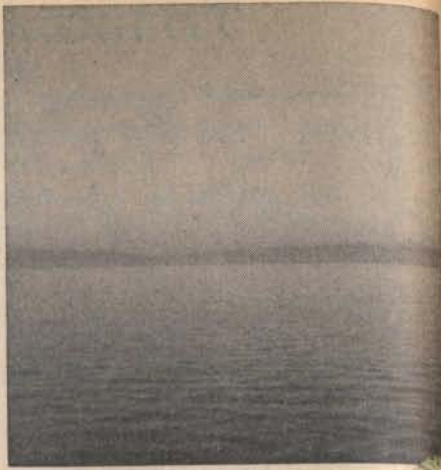
vitéz Szendi Csaba US őrm a török-bolgár vasfüggőnyénél.

sokat! A jövő, ami előttünk áll, még kifürkészhetetlen. Igazságunk ragyog a mult tündöklő fényében, nem lehet nyugtunk ad-dig mig e fény be nem világít minden ármány függöny mögé, a lelki dzsungelék sötét berkeibe! E fényt kell eljuttatni a nagy törpékhez, a törpe Briandokhoz, utódaikhoz, hogy ne velünk akarják feltöltetni a háborgó szláv tengert, melynek hullámai már a germán óriást, az Alpok nyulványait nyaldossák. Ne akarják, mert őket is elnyeli!

Szövetségi s szótartó hűségünk vitt minket az elsővilágháborúba, melyet — annak végzetét előre meglátó államférfiaink- hiába próbálták megakadályozni. Mert megpróbálták! Legfőbb bűnünk hűségünk és fajtánkhoz méltó helytállásunk volt, ezért nincs mit szégyelnünk. Legfájóbb sebeink a hullarablók átkos körének fosztogatásai, azok, kik csak a magyar kard védelmében élhették ezer éven át sajtáságos életüket. Azok, kik hazug bujtogatásokra és trianoni parancsra kapzsi haramiák-ként vetették rá magukat fegyvertelen nemzetünkre. Azért fegyvertelenre, mert az igazságos, a népek meghallgatása alapján hozandó béke ígéreteiben hittünk és szótartó fajtánkhoz illően letettük a fegyvert. Hittünk a Wilson doktrinákban, hittünk a népkararban, a népszavazásban! Hol ma-

Derék csendőrfiünk lefényképezte Rákóczi Ferenc rodostói házát!

A Márvány tenger partjáról nézve a távoli Európát.

radtak ezek a gyűlölködő „győztesek” asztaláról?

De az igazság igazság marad, bármennyire is kényelmetlen szomszédainknak és „békekötő” gazdáinknak. Feszül a trianoni gazdaság és szét fog pattanni!

Körülöttünk forog a zajló világ. A régi elkopott meséket fenntartani igyekezők ideje lejárt, a világ eszmélni kezd! A távolságok lerövidültek, sorozatos balsorsaink folytán mindenütt jelen vagyunk, mint a nemzet élő lelkiismeretei és nem sirató vénasszonyai. Élünk tehát a lehetőségekkel!

Századunk diktátorai megmutatták a világnak, hogy az igazság megcsufolása mennyi könnyet, mennyi vért, mennyi szenvedést és még több igazságtalanságot hozott. Nem hozhat mást a

jövendő Egyesült Európája sem az igazság hijján. Látjuk a huzavonát, hogy mindegyik fél igyekszik kijátszani a másikat és a másik fél rovására akar nyerni! Mi bízzunk a józan ész sikerében az egymásrautaltság szükségszerű felismerése folytán. Nem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy a mindent felfaló gazdasági s vele kapcsolatban a nemzeti törekvések is ezer alakban jelentkeznek.

Kérdezed, mit tehetünk?

Hirdesd, juttasd el igazságunkat, fájdalmainkat, soha bele nem nyugvásunkat mindenhová, munkatársaidtól kezdve barátaidig, a világ minden számottevő vezetőjétől a befolyásos környezetekig. Nemzeti igényeinket, jogos fájdalmainkat csak így összefogva védelmezhetjük s csak ezzel szolgálhatjuk jobb jövőnket. Öleld ma

gadhoz az országot elesett vándorát, a hontalan magyart!

Ne keress, mert ugysem találsz megnyugtató magyarázatot Trianonra. Ne állj a bünös ostobaságok védelmezői közé hallgatásoddal, passzív magatartásoddal, mert ez bünt és lemondást jelent.

Egyszer már fellebbent a trianoni fátyol. A két bécsi döntést, angol, francia, olasz és német államférfiak döntése hozta meg, beismerve Trianon tévedéseit. Bár ez csak féligazság volt, melyet eltagosított az önző szláv diktatura a nyugati „győzelmi mámor” hangulatában. Lelkünkben azonban féllárbócon leng a nemzeti zászló.

A politika sötét dzsungelében utat tévesztett felelőseknek vissz-

szá kell térni a keresztúthoz, az 1919 előtti területi és néprajzi, történelmi és gazdasági tényezők igazságaihoz. Csak innen vehetnek helyes irányt a tisztességes építéshez. Ez az ő érdekük, a világbéke érdeke, de különösen Európa érdeke!

Érezzük, tudjuk, hogy új világrend van kialakulóban, melynek elrendezéséből mi is részt igénylünk. Csendőr Bajtársaim, kérjük az Uristen segítségét, hogy acélozza meg erőnket, sikerrel vegyünk részt 1971-ben a magyar nemzeti emigráció szellemi rohamában!

Koppányi Imre alhgy
Valahol Európában,
1970. június 4.

Horthy Miklós

Ma már legendák áhítatával emlékezünk méltóságteljes alakjára. Igen sokan méltatták magyar áldozatkészségét, katonai erényeit, hősi önfeláldozását, államférfiúi kiválóságát. De talán nem merték úgy tekinteni, mint egyszerű magyar embert, senki sem beszélt róla, mint emberről.

Emlékeim között úgy él fennkölt alakja, mint a magyar föld jelenkori legnagyobb személyisége. Gyermekkorom álmaiban mindig előttem volt fehér lován, mindig vártam, hogy bevonul a csehek által megszállott Felvidékre is... Csak azért imádkoztam, hogy leg-

alább egyszer láthassam közlőrl, megérinthessem. Ábrándozásaimban mindig valami nagy tettet vittem végbe, amiért a vállamra tette kezét, szemembe nézett és megdicsért.

Mikor visszatérhettünk a csonka hazába, felvettek a Ludovikára. Szombatonkint mi adtuk az udvarlaki őrséget. Mindig szerettem a természetet, így kerültem 5 számú őrnök, a palota nagy várkertjében, a szobor tövében. Élveztem ezt a szolgálatot. Messze ki lehetett látni a Duna-Tisza közére, a városrengeteg kőházai lassan szétszóródtak és megszűntek...

Csak a végtelen puszta látszott, rejtelmesen, puhán, telve történelmünk ragyogó szellemeivel, a magyar lélek végnélküli álmaival, jövőbelátásával.

Egyik délután álomom valóra vált. A Nagyúr megszólításával tüntetett ki. Megkérdezte nevemet, évfolyamomat. Megdicsérte a gombjaimat és megkérdezte milyen nyelven beszélek. Minden egyes nyelvet, amit jelentettem ő maga is kitűnően beszélt és így elbeszélgettünk multamról és jövőendő terveimről. Mintha az apámmal beszéltem volna. Olyan gyengéden szólott, olyan simogatóan, bátorítóan, hogy feszes állásom ellenére is megenyhültek az idegeim, a szívembe valami meleg szeretetet lopódzott és ha mostanáig tiszteltem, hódoltam e nagy férfúnak, most minden erőmből szerettem. Olyan jó lett volna meghalni Érte. A legelső magyar ember az országban velem beszélt. Tudtam, hogy el fogja felejteni a kis epizódot, hiszen annyi más gondja, baja van az ilyen államférfinek.

Még kétszer találkoztunk esti sétái alkalmával, nevemet azonban nem kérdezte többször, csak a nyelvtudásom iránt érdeklődött.

A Vitézi Bál fényben úszó csilárjai alatt álltunk sorfalat, zsinóros atillában, fehér kesztyűvel, vártuk a kormányzói párt. Kedves mosollyal fogadta az üdvözléseket, néhány barátságos szóval viszonozta, majd karját nyújtva felesé-

gének, jöttek fel a lépcsőn. Mind jobban dobogott a szívem, éreztem, hogy valami egészen szokatlan fog történni. Rámnézett... szemében a megismerés fénye lobbant fel, rámköszöntött, nevémen szólított, pedig csak egyszer hallotta. Elpirulva hebegtem valamit, a szívem majd kiugrott a helyéből, mosolyogva megsimogatta az arcom, odahajolt gyönyörű asszonyához és fellépkedtek a lépcsőn, zúgó taps és szerető szemek gondos kíséretében.

Nagygyakorlaton voltunk a Duna-Tisza közében. A kis dombon, ahol Medve ezredes úrral álltam, tűzött a nap keményen, sehol egy fa, sehol árnyék. Rövid pillanatok alatt egy tehergépkocsi katona érkezett és sátorfedelelet állítottak fel... megint nagyot dobbant a szívem, mert a katonai attasék érkeztek egymás után s végül a fekete gépkocsi is befutott a címeres lobogókkal... Fiatalosan ugrott ki és miután mindenkit üdvözölt, mindenkire volt egy-két kedves szava, odaintett engem és helyzetjelentést kért. Nem tudom miért voltam olyan ideges hebegve, dadogva, de elmondtam tehetőségemhez mértén, sőt a végén már nem is dadogtam, nem is hebegtem, csak láttam meleg szürke szemét, atyai mosolyát és... megdicsért, majd arra kért, hogy a jelenlevő német törzsnek mondjam el németül, a franciáknak franciául, az olaszoknak olaszul... szerencsére ezt csak tréfának szánta.

Az osztrák kancellár látogatásakor a főpróbán tudom, éreztem nekem intett...

A Rákóczi-szobor leleplezésekor zászlóstitisz voltam. Mikor feszes vigyázzban megállott a lehajtott zászló előtt és tisztelgett, egymás szemébe mélyedt a tekintetünk, láttam, tudtam, hogy megismert, láttam, hogy nekem mosolygott, éreztem, hogy örült látásomnak.

Az olasz király és császár érkezett Budapestre. A Keleti pályaudvaron álltunk a diszszázadtól jobbra. Ezredsegédtisz voltam. Köznapon a főpróbán az ezredes úr lova megcsúszott és bravúrosan felrántotta a fejét, miközben lába a földet érte s így felemelte a lovat, az ezred tovább menetelt, semmi fennakadás nem volt. Most érkezett a kormányzó pár. Odasietett az ezredes úrhoz és megdicsérte a tegnapi lovasbravúrért, majd hirtelen rámnézett és megkérdezte az ezredes urat, hogy van megelégedve velem? Zalay ezredes úr a jobb kezének nevezett, mire a Nagyúr ismét rámosolygott és

éreztem, hogy meg van elégedve. Megszólalt a hangszóró, jelentette a különvonat érkezését. Odafordult a feleségéhez és rászólt: „No gyérünk Magda, mert még le-késünk.”

Az udvari bálon is megtalált és megköszönte, hogy eljöttem.

Az egyetemre kerültem, majd a harctérre, jött a visszavonulás és a vég!

Mikor számüzetés magányában soraimmal felkerestem, gyöngybetűs írásával arra kért, hogy „... maradj mindig mindenkor magyar. Erre nagy szüksége van a nemzetnek.”

Most mikor onnan fenntől ellenőrzi, ki mennyire maradt magyar, most is Ő a példakép, a legendák hőse, számomra a kiváló katona, a nagy államférfi és az én kedves, megleghangú, csupaszív apám... az emberebb ember, a magyarabb magyar!

Miklós napon áldozunk egy percet az Ő emlékének!

Hamvas József
(szkv. hmtk. szds)

Tiltakozás Trianon ellen

Az emigráns magyarság, bárhová is vetette a sors, Trianon 50-ik évfordulóján a legerősebb tiltakozását fejezte ki a befogadó országában.

A legnagyobb sikert — nem vitás — a Turul Szövetség „Justice for Hungary” című könyve érte el,

mert Trianon igazságtalanságait és a magyarság fájdalmait az eredeti 1930-as kiadás felújításával és 1970-ig való tárgyalásával másodszer is kiadta, a könyvet elküldte ajándékba 1800 angolnyelvű államfőnek, miniszterelnöknek, parlamentek tagjainak, az Egye-

*A sydneyi magyarság meghajtja a zászlókat a Hősök dicső emléke előtt.
A második a csendőrzászló.*

sület Nemzetek követeinek, angolnyelvű kormányok tagjainak; az USA és Kanada összes egyetemi könyvtárának és a könyv iránt érdeklődő lakosságnak. A könyv megdönthetetlen történelmi, földrajzi és néprajzi igazságokra támaszkodott, hatás nélkül nem maradhatott! Igen sok angolnyelvű diplomata levélben fejezte ki szimpátiáját a magyar nemzet iránt. Egy új világrend kialakulásakor — ha azt az angolnyelvű nemzetek irányítják — föltétlen Magyarország javára történik intézkedés.

Hálánkat és köszönetünket megismételjük Gyldenfalk Aage dán tb. csendőr bajtársunk felé, ki a könyv eredetijét a torontói MKCSBK központba juttatta s ezzel lehetővé tette, hogy a „Justice for Hungary” ötezer példányban megjelenhessék és szolgálja a legfájóbb magyar ügyet!

(Bajtársainknak tudni kell azt a tényt, hogy nem önmagunkat kell meggyőzni saját igazságunkról, fájdalomainkról, hanem azokat a külföldieket, kik Magyarorszáért cselekedni tudnak s ezt a felada-

tot az emigráció csak idegennyelvű könyvekkel érheti el! Ezért támogatjuk pl. Wass Albert mozgalmát is!)

Sydneyben Dr. Török Béla tb. csendőr, volt törvényszéki bírót írt egy angolnyelvű 4 oldalas tömör kiadványt Trianon igazságtalanságairól, azt eljuttatták az ausztrál parlamentek összes tagjának, majd személyesen adta elő angolul a sydneyi trianoni tiltakozó gyűlésen. Itt a vezetőserepet csendőr bajtársaink vitték.

Clevelandban a nemzethű magyar szervezetek tiltakozó nagygyűlést rendeztek, hol komoly előadássorozat keretében tárgyalták meg a lehetőségeket, mit lehet tenni Trianon kérdésében? A legsikeresebb előadó Dr. Csery C. Mihály történész, a montreáli „Északi Fény” szerkesztője volt, ki eddig is igen sok francianyelvű kiadványában, memorandumában szolgálta a magyar ügyet. A clevelandi nagygyűlésen résztvett a Csendőr Család vezetősége, elnöke, San Franciscóból vitéz Darabont Ferenc tb. fhdgy bajtársunk is, Dr. Csery C. Mihály pedig közismert csendőrbarát.

Párisban Daruváry Yve magyarszármazású francia diplomata adott ki igaz, tárgyilagos és magyarbarát francianyelvű ismertetést Trianonról, helyben a francia közélet vezetői felé. Elismerésünket nyilvánítjuk itt Zöldi István tb. csendőr bajtársunknak, az „Uj

Honfoglalás” c. kiváló lap szerkesztő-kiadójának, Tóth József törm, területvezető és Máthé Jenő örm, párizsi csoportvezetőnknek, kik minden energiájuk, hitük, képességük szerint támogatták Daruváry Yve-t s mindent megtettek a magyar érdekekért, amire képesek voltak.

Calgary magyarsága szintén nagyszabású trianoni tiltakozó ünnepeket szervezett, hol a polgármesterrel az élen több parlamenti képviselő szólalt fel és nyilatkozott Trianonról és a magyarság jövőjéről, reményeiről. Ezek közül többen a megoldást az Egyesült Európa megvalósításában látják, hol minden nemzet felszabadul, eltűnnek az országhatárok s minden nemzet, így a magyarság is élheti saját, nemzeti kulturáját, szokását. Az ünnepség rendezésében derék calgaryi csendőr bajtársaink erősen kivették részüket. A főrendezők Dr. Kiss Gyula szds és vitéz Duska László vb. szds voltak, Szelei József szakv, csoportvezetőnk és 4 csendőr társa a rendezésen felül rendfenntartó szolgálatot is teljesített, Szabó Gellért hdgy a vetítésnél segédkezett, Keresztes Lajos főtörm a színpadon tevékenykedett, de a sikerekből kivették részüket a csendőr gyerekek is.

A trianoni tiltakozásokat elősegítette az emigráns magyar nemzeti sajtó is. Egész éven át hozták a történelmi cikkeiket, emlékeztéseiket. Az amerikai „Katolikus

Magyarok Vasárnapja”, és a „Szittyakürt”, az európai „Híd-fő”, a torontói „Kanadai Magyar-ság” és „Magyar Élet” stb. számtalan kiváló cikkben hívta cselekvésre az emigráns magyarságot, de nemcsak ők, hanem az az 50 féle nemzethű magyar lap is, melyek írásait rendszeresen figyelemmel kíséri a MKCSBK központ. Sokra értékeljük Dr. Nadas János cikkeit!

A winniepegi „Kanadai Magyar Ujság” tanulmányt hozott Mindszenty biboros Trianon ellenes kiállításáról, melyet mártir hercegprímásunk 1945—47 között végzett. Miután látta a csehek és szlovákok kegyetlenségeit és a felvidéki magyarság égbekiáltó szenvedéseit, a pápához fordult segítségért. Mikor Benes Kárpátalját aján-dékul adta a Szovjetuniónak, tiltakozásait beszédeiben és írásaiban fejezte ki, ezek a tiltakozások eljutottak a nyugati országokhoz is. A párisi újabb Trianon elleni tiltakozásképpen emlékiratot terjesztett a pápa elé: védve az 1938-as müncheni egyezményt, az 1938-as és 1940-es bécsi döntéseket, melyek létrehozásában és döntéseiben résztvettek a nyugati hatalmak is Európában. Védte az újból elszakított Felvidék, Erdély és Délvidék magyarságát, főpaptól soha nem látott energiával harcolt a szellem fegyvereivel fajtájáért, egyedül, magára hagyatva küzdött mindaddig, míg a kommunisták el nem némították.

Honvéd bajtársaink igen nívós lapja, a „Hadak Utján” minden egyes számában hozott történelmi visszaemlékezéseket az 1918—19-es időkről, Trianon tarthatatlan döntéseiről és reményt sugárzott a szenvedő Szülőföld jövődjéről szabadságáról.

Erőtéljes, nemes harcot vívott a nemzetvédelmi Keresztesek lapja, a „Nemzetvédelmi Tájékoztató” is egész éven át Trianon ellen. Dr. Bokor Pál szegedi nemzetgyűlési képviselő vezetésével amerikai magyar tudósok, művészek, egyetemi tanárok, mérnökök népes csoportja hosszabb, angolnyelvű tiltakozó memorandumot juttattak el Nixon amerikai elnökhöz Washingtonba.

Az Alkotmányvédő Mozgalom angolnyelvű levelezőlapot adott ki Trianon 50-ik fordulójára, mely az Egyesült Államokat megcsonkítva ábrázolta, Magyarországhoz hasonlóan. A levelezőlaphól sok ezer példányt küldtek szét Észak-amerikában.

Az emigráns magyar cselekedett tehát akkor, mikor a vérzést megcsonkított Magyarországon a szovjet „felszabadulás” 25 éves évfordulóját ünnepelték a hazai kommunisták, akik elfeledték a csonka ország határain kívül, de a Kárpátmedencében élő 4 millió magyart, azokat sorsukra hagyták...

A felszabadult nemzet ítélete fogja utolérni őket!

Szeretlek Erdély

*Szeretlek Erdély, te szomorú,
de szép szülőházam,
Ki ringattad bölcsöm; adtál szép anyanyelvet,
testvériséget és honszerelmet,
Érted szól mindig minden imám.*

*Láttam bérceiden feljönni,
a Napkorongot, őseink Istenét,
Hallgattam erdőid susogó
és patakjaid csobogó, altató zenéjét.
Hordtam kalapomon
vadvirágaid színes bokkrétáit
s lelkemben ezer emléked szimfoniáit;
Szívem a tied a meghasadásig,
szeretlek téged mindhalálig.*

*Örömd az én örömöm is,
bánatod — hidd el — nekem is fáj,
ünneplem dicső multadat,
gyászolom bús jelenedet;
cipelem nehéz kereszted s — ha tudnám —
szeretném levenni fejedről
a töviskoronát.*

*Elhagytalak, de nem hűtlenül,
a sors kényszerített erre rá
s azóta kóbor-kutyaként
vándorlok az élet mezején,
de lelkem — mint Mikesé —
mindig hazajár.
Havasaidon legelő nyájak kolompja,
furulyaszók, fonókban szóló nóták
fülemben zengenek örökké
s templomod mélabús harangja, viharid zúgó haragja,
Légy áldott — Erdély — mindörökké.*

*Ha megszűnik dobogása
fáradt és sebzett szívemnek,
szeretném, ha megadatnék,
hogy hantod alatt pihenjek
és így azután is poraimban
a végső éghasadásig
szerethesselek Erdély —
a feltámadásig!*

Ez a vers megtalálható Bálint József könyvében, melynek címe:

A LÁRMAFÁK NÉPE

Itt Párizsban, Franciaország fővárosában, sokszor kimegyek a Szajna partra, s viszem magammal ezt a kis könyvet s olvasgatom.

S ha Kigyelmetek felteszik azt a kérdést, hogy vajon miért?, hát rögtön megadom reá a választ, hogy én es ebből a szép Erdélyből szakadtam ide, Franciaország kellős közepibe!

Esment ismétlem, hogy Erdélyből, de honnan?

Hát Csikmegyéből, az egyik híres székely vármegye végső zúgából, Gyimesbükkről, a Csángók hazájából, mint „gyimesi vadvirág”.

Fajtám elcsángált, egészen a Moldovai oláh határig!

Mert hallgassák meg népem történetit, mely mindnyájunk története is egyúttal:

Atila halála után fiai eszevesztek az örökségen, és a magyar törzsek egymást kezdték gyilkolni.

Atila legkisebb fia Csaba, megakarta menteni törzsét és otthagyva testvéreit, a Duna-Tisza tájáról elindult Kelet felé újabb területeket meghódítani s így jutottak el a mostani Erdélybe, ahol megálltak a Kárpátok lábainál.

A harcos magyar törzsek négy vármegyére osztották fel az elfoglalt területeket, amik ma a következő neveket viselik:

Háromszék, Csik, Udvarhely és Marostorda.

Csaba vezér és királyfi törzsei itt véglegesen letelepedtek, házakat és falvakat építettek fel a hosszú évszázadok alatt, gondosan megőrizve magyar nyelvüket, hagyományukat, szokásaikat, nem keveredtek más szomszédos törzsekkel s ők voltak Nagymagyarország keleten felállított „ország-védő törzsei”, a betörni szándékozó ellenséges népeket ők tartóztatták fel ezer év óta.

Különösen a csiki székelyek harcban is daloló bátor magatartásukat életét is feláldozó hősiessége vált legendássá!

S aki ebből a fajból származik, őseik bélyegét örökké magán viseli. A tisztesség, a becsület, az adott szó betartása, a hűség, a hazaszeretet és Istenfélelem, a családszeretet, a magyar testvériség öntudata s a hősiesség.

No most ha néha-néha elgondolkozik sorsán a székely ember, valóságosan megdöbben azon, hogy a sors hazájától olyan messzire sodorta s élete nagyobb részit más országban kell letöltse, ahogy Bálint József versiben olyan szépen, valósággal imádságként ír le!

Hát hogy es kerültem ide Párisba, nem magamtól jöttem, a háború sodort ide, eszem ágába se vót, hogy fajtámat s esment hazámat elhagyjam.

Most meg nem tudok hazamenni, mert idegen uralom bitorolja őseim földjét!

S ez már tart 25 esztendeje!

Még az a szerencsém, hogy Erdélyben családot alapítottam, s azt mondtam az asszonynak;

Ha akár meddig es tart a hontalanság, el ne csüggedj, légy gerinces, és áldd a nyomorúságot, hadd legyen példaadás a jövő ifjúságnak, hogy inkább idegen földbe temessenek, de meg nem alkuszunk a mostani rendszerrel, akár Kossuth.

Írjuk a leveleket haza Erdélybe, mint Mikes Kelemen, vágyunk és szeretnénk újra hazamenni, otthon lenni a családtagjaink közt, a hontalanságunk közt, utoljára meglátni a nagyon öreg szülőket, de nem lehet, mert katonák voltunk, harcoltunk az ellenség ellen, s egy vesztett csata után, az árulók bitorolják hazánkat, s nem lehet, hiába nem lehet.

Nekem es vérzik a szívem!

Úgy látom magam előtt a Székelyföldet, mintha tegnap hagytam volna el, pedig már eljöttem hazulról, 30 esztendeje, 1940 óta!

Elhatároztam magamban, hogy néha néha leírom gondolataimat, hadd olvassák a B.L.-ben más magyar testvérek es.

Most búcsuzom Magiktul, azzal, hogy megígérik, hogy az itt leírt székely himnuszt a következő levelemig bétanulják!

SZÉKELY HIMNUSZ

*Ki tudja merre, merre visz a végzet,
göröngyös úton, sötét éjjelen,
vezesd még egyszer, győzelemre néped,
Csaba királyfi, csillag ösvényen.*

*Maroknyi székely, porlik mint a szikla,
Népek harcának, zajló tengerén,
Fejünk az ár, jaj — százszor elborítja,
Ne hagyj elveszni Erdélyt Istenün!*

Idvezli magikat „DANI BÁ”

(Máthé Jenő örm.)

Páris, 1969. november 11.

*Hullámzó búzaföld: arany kalász, sárga,
A magyar búzának nincs a földön párja,
Acélos szemei mély titkot takarnak:
A magyar rónákon bús rabok aratnak!*

*Templomi haragnak bűgő, szelid hangja,
Hívta az aratót, hívta, hogy megáldja
A megérett vetést, a búza keresztet,
Áldott legyen a mag, miből süt kenyeret.*

*Megpendül a kasza Péter és Pál napján,
Zsolozsma száll lágyan, hívő sereg ajkán.
Gépek dübörögnek, gépek zakatolnak,
Ma a magyar földön bús rabok aratnak!*

*Elnémult a harang, pap nem áld meg vetést,
Zsolozsmát sem hallgat otthon a magyar ég!
A búzakeresztnek aranyló kalásza
Messze pereghet ki: idegen országba'.*

*Áldását a földnek, a magyar kenyeret,
Idegen rabtartók bűnös keze szeg meg.
Elviszik a szemet, csak a titok marad,
Áldott magyar földön bús rab magyar arat!*

*Kériünk és könyörgünk szenvedésünk során,
Múljon el felettünk a dühöngő orkán,
Szenvedésünk enyhítsd, áldásodat add ránk,
Tedd boldog-szabaddá ezeréves hazánk!*

Bodó Antal örm.

Tavaszbahajló télutó volt 1939 márciusában, amikor a zuzmarás dermedtség megenyhült és Nagyszőlősen újból vontra szálltunk. A levegőben füst és vér szaga keveredett, a lelkekben várakozás, meghatározhatatlan hangulat, valami türelmetlenséggel párosult vágyakozás volt: látni, tisztán látni, tenni és igazságot tenni! Már szinte halni lehetett az ezeréves haza szíve dobogását, melynek ütemére a fel szabadult lelkek szárnyán ősi vezényszavak pattogva szálltak s acélizmú harcosok törtek előre, előre, fel a Kárpátok gerincéig!

Ők megelőzték minket, a határvadász harcos alakulatok hathetes újoncai 24 óra alatt elérték az ezer éves határt, megtörték minden ellenállást és fennt a szent országhatáron tisztelegtek a lengyel barátai és testvéri nemzet csapatai előtt!

Indulásunk előtt tíz önként jelentkező csendőrrel átkutattam a vasút-

A Kárpátok gerincén az ezer éves lengyel-magyar határon.

vonal környékén fekvő sűrű erdőket, elfogtuk a csellengő szics gárdistákat és a széthullott cseh hadsereg menekülő katonáit.

Vonatunk lassan haladt az ősi tájon, a hatalmas MÁV mozdony dohogva fújta a füstöt az emelkedőkön. Gyönyörű erdős részek szántóföldekkel váltakoztak. Néhol a lezajlott rövid harc emlékei: cseh halottak temetetlenül... Vagy szics gárdisták, kiket a csehek kényszerítettek ellenállásra. Kár volt értük, régi hűséges ruszin honfitársaink félrevezetett utódai!...

Majd felocsudtunk a merengésből s Dr. Bánky László fhdgy úrra nótába kezdtünk: — "Nem kell nekünk idegen égbolt, egy porszemese a világnak, csak az kell, ami a miénk volt, igazságot, igazságot, igazságot Magyarországnak!" — Néhányszáz csendőr együttes énekelésével túlharsogta a vonat zakatolását!

Huszton megtörtént az elosztás. Részletekben, vonaton és tehergőzkocsikon indultunk új beosztási helyünkre, hogy ott megszervezzük a személy és vagyonbiztonságot. A lakosság mindenütt újjongva, éljenezve fogadott, sok helyen virágosön és hirtelen ácsolt diadalkapun haladtunk át. 16 csendőrrel Rahóra kerültem, ott a volt cseh csendőrlaktanyába szállásoltunk be.

Azonnal cselekedtünk: környezettanulmány, teendőink elosztása, a község és környékének leportyázása, ismerkedés a község lakóival stb. A hangulat nyugodt volt, a lakosság igazi bizalommal tekintett csinos megjelenésű, barátságos, de vasfegyelmű járőreinkre. Rahó összetétele vegyes volt, a zöme ruszin, a magyar utca csak kisebbik része a községnek.

A vasárnapi misén mind résztvettünk, a lakosság először jött templomba a felszabadulásuk után. A templom kicsinek bizonyult, sok hívó kinn rekedt. Egy emberként énekelte mindenki az ősi árpádházi himnuszt: — „Isten hazánkért térdelünk előtted...” — majd könnyes szemekkel és teli torokkal, hittel az „Isten áld meg a magyart...” nemzeti himnusunkat.

A ruszinok közt voltak bizalmatlanok is, de azonnal megenyhült mikor híre járt, hogy járőreink kinyomoztak egy 15 évvel ezelőtt követett betöréses lopási esetet és elfogták a tetteseket. Majd Tóth Ferenc őrm járőrvezető kibékített két verekedő unokatestvért s megoldotta a vitás határproblémát is a házaik közötti gyümölcsösben.

Az eseten magam is elgondolkoztam. A két Baranyuk unokatestvér nagyapja még Bárány nevet viselt, Kassa vidékéről települtek ide, talán a nagyságos fejedelem talpasainak utódai voltak. A magyar nyelvet csak törve bírták és ruszinnak vallották magukat, anyjuk, nagyanyjuk ruszinok voltak.

Borsos tanítót tolmácsként alkalmaztuk, mert egyformán beszélt ma-

gyarul és ruszinul, az iskolában a cseh idők alatt is egyformán tanította a magyart és a ruszint. Fájt a megjegyzése, mert ő is ruszinnak tartotta magát, erre a vidékre szakadt, régen lélekben is magyart elődeitől.

Rohant az idő, megszerveztük őrskerületünket, utvonalphortyázó, megelőző szolgálatot végző, nyomozó járőreink állandóan a körletet járták, néha az országhatáron portyázott a kakastollas járőr, mindenütt bebizonyítva hűségét a lakossághoz, a Szent Korona földjéhez, a személyi és vagyonbiztonsághoz, pártatlansághoz. Néhány hónap után már a lakosság teljes bizalma és szeretete övezte a hazatért vidék kakastollas katonáit.

Koppányi Imre alhdgy

Tiltakozás a 25 éves szovjet megszállás ellen

A Kanadai Magyarok Szövetsége 1970. április 4-ére a következő szövegű plakáttal árasztotta el Torontó és Kanada más magyar városainak, falvainak magyar üzleteit és intézményeit:

— "Ne feledjük!

1945. április 4-én magyar hazánk szovjet rabság alá került.

Ne feledjük!

Magyar véreink otthon 25 éves kommunista igában görnyednek.

Ne feledjük!

Kötelességünk rab hazánk felszabadításáért minden lehetőt megtenni.

Ne feledjük!

Az 1970-es évben a budapesti bábkormány „jubilumi évet” rendez: a negyedszázados szovjet rabságot ünnepelteti.

Ne feledjük!

Ebben az évben az emigráció hazacsalogatásával akarják a pesti csatlósok az otthoniak lelki ellenállását megtörni.

Szállj magadba:

teljesít-e rab nemzetünk felszabadítása érdekében a Reád hároló kötelességeket?

A MKCSBK központ és kanadai csoportjaink, de világviszonylatban összes Bajtársaink kivették részüket a fenti küzdelemben és a Trianon igazságtalanságai ellen való tiltakozásban.

A Kanadai Magyarok Szövetsége 1970. április 4-én hatalmas arányú autós tömegtúrát és tüntetést szervezett. Mintegy 250 gépkocsi égő reflektorokkal, az antennákon lebegő zászlókkal és a gépkocsikra erősített plakátokkal: „Igazságot Magyarországnak! 25 hosszú év után ruszki menj haza! Magyarország 25 év után is a szovjet agresszió rabszolgája!” angolnyelvű feliratokkal vonult Torontóból Ottawába, a 400 km-es útvonalon a gépkocsioszlop együttmaradt, Ottawában az oszlop több mérföldnyi hosszúságban hajtott a szovjet és a magyar kommunista követségek elé és rendkívüli szimpátiát váltott ki a lakosság körében. A magyar kommunista követség épülete előtt egy órási tüntetés zajlott le szent koronás, címeres magyar nemzeti zászlók, igen sok elmés tüntető plakát kíséretében, ott volt a központi csendőrszázló is és farkasszemet nézett a magyar kommunistákkal, bizonyítva, hogy még vagyunk és nem felejtünk! Forbes Frigyes tb. alhdgy kitűnő felvilágosítást nyújtott a rádió és televízió riportereknek. Az ottawai

Az ottawai magyar kommunista követség épülete előtt tüntet Kanada magyarsága.

Tüntetés az ottawai szovjet követség épülete előtt.

Az ottawai magyar kommunista követség épülete előtt tüntet Kanada magyarsága.

Az emlékül visszahagyott tüntető táblák.

tüntetésen torontói és montreáli csendőr bajtársak ráztak kezét! A kanadai rádió és televízióadások napokon át többször megismételték felvételeiket, ezzel többmillió kanadai és amerikai lakos előtt csináltak kiváló magyar nemzeti propagandát! A kiválóan megszervezett hosszútávú autóstüntetés lelke és intézője Dr. Nagy Zoltán torontói orvos, a KMSZ alelnöke, a csendőrök nagy barátja és felesége volt, közösen a tagszervezetekkel igen fárasztó, de emlékezetes és sikeres munkát végeztek a tragikus évfordulón!

A torontói kommunisták is ünnepelni akarták a „felszabadulást” azonban a helyi nemzethű magyarság, köztük csendőr bajtársaink megzavarták a fogadást és alkalmuk volt megfigyelni azokat a gyászmagyarokat, kik április 4-ét az ottawai kommunista követséggel együtt akarták tölteni. Hála Istennek, gyér létszámmal gyülekeztek, azok is a 70 és a halál közti életkorral, a hajdani vöröskatonák!

vitész Serényi István tb. csendőr az évfordulón nagyszabású beszédet mondott San Antonio, Texas-ban, Albany-ban, New York állam fővárosában, majd Philadelphiában, végül Schanectady, N.Y.-ban. Beszédét, küzdelmeit a helyi sajtó mindenütt képes megemlékezéssel közölte.

Szabadságharcos testvéreink megzavarták a new-yorki magyar kom-

Az ottawai tüntetésen használt feliratok.

vitész Darabont Ferenc tb. fhdgy a san-franciscói őrségen.

munisták ünnepségét, Lovas György angolnyelvű tájékoztatókat küldött szét, Mikó István szellemes szövegű táblákat hozott az „ünnepségre”, egyik passaici szabadságharcos bent a teremben zavarta meg Nagy János „követ” magyargyalázó beszédét, a kiütött botrány után a rendőrség az ülést félbeszakította. Szentgyörgyi Albert is a kommunistákkal tartott, őt a magyarság kifütyülte és kinevette.

Sajtóközlemények szerint Clevelandben is nagyszabású tüntetések voltak, melyeken résztvettek a Csendőr Család tagjai, az élen Molnár István elnökkel.

A Kereszt és Kard Mozgalom Vasvári Zoltán honvéd századossal az élen nagyszabású, egész Északamerikára való kiterjedéssel szervezett tiltakozást április 4-én. A passaici magyar templomban megáldott égő gyertyákat autós lövészek vitték a nagy magyar városokba: New York, Washington, Philadelphia, Pittsburg, Cleveland, Chicago, Detroit, Buffalo, Los Angeles, San Francisco, Toronto és Montréal magyar templomaiba. A passaici gyertyákat a fenti nagy magyar városok templomaiban 24 órán át égették, ezalatt 24 órás díszőrséget álltak a gyertyák mellett. Pittsburgban vitéz Tamáska Endre szds, San Franciscóban vitéz Darabont Ferenc tb. fhdgy adták az első őrszolgálatot. Sok helyen memorandumokat írtak s azokat a magyarok tízezrei írták alá, majd a Fehér Házba küldték és Nixon elnök figyelmébe ajánlották.

Nyugodtan és büszkén elmondhatjuk, hogy az április 4-i szovjet megszállás 25 éve tartó kínjait a szabadföldi magyarság méltóképpen hozta a befogadó országok lakosságának tudomására és a nemzet szabadságáért minden erejével sikraszállt!

Csapó Endre tb. fhdgy, az Ausztráliai Magyarság hasábjain emlékezett a “felszabadulás ünnepé”-ről. — „A bolsevizmus 50% propaganda, 50% géppisztoly. Ők jól tudják: az van csak, ami írva van, a halottak nem beszélnek!... A kommunizmus negatív erkölcs, ellenigazság, a tagadás szelleme! Náluk minden szó más értelmet kap. Aki az országba hatoló ellenséget fegyverrel várja, az hazaáruló. Aki az ő szolgálatukba lép, az a hős! Nemcsak asszonyokon és leányokon tesznek erőszakot, elv, hit és elmélet ugyancsak sorrajön...” — írta többek közt kiváló cikkében.

Az összeomlás és hazátlanság 25 éves évfordulójára

Vessünk csak egy rövid röpke pillantást vissza az összeomlás 25. évére, Hazánk szíve Budapest eleste után 1945. február hóban, hosszú menekültekkel zsúfolt szerelvények álltak készen a nyugati községek állomásain. Szerelvény utasai többnyire csendőrasszonyok voltak, gyermekeikkel, s köztük néhány irodai, vagy beteges csendőr, mint vonat-kísérők.

Szomorú látvány volt, amikor nős csendőr bajtársaink könnyezve búcsúztak kis családjuktól.

Budapest után még másfél hónap és március végén az egész ország orosz megszállás alá került.

Moszkva az akkori ideiglenes kormánynak kiadta az első számú parancsot: a kommunizmus legnagyobb ellenségét, a m. kir. csendőrséget fel kell oszlatni. Ekkor vette kezdetét a csendőrök felelőségre vonása. Testületünk minden tagját háborús bűnösneként kezelték. Ez történt otthon.

Lássuk mi volt helyzet kint.

Sajnos sokan voltak, akik ellenünk fordultak és bennünket okoltak, mindenért, ami történt. Kint is megindult ellenünk a hajsza. Ez idő

Pekáry István fhdgy, az emigráns lovasőrs parancsnoka.

A lovas őrszlaktanya a festői homeri völgyben.

tájban sok csendőr bajtárst szolgáltatott ki sorainkból, mint háborús bűnöst. Az otthon levő bajtársaink, köztük még a 60-70-80 éves idős, beteges, nyugdíjas csendőr bajtársak is börtönök piszkos, bűzös celláiban és internáló táborok hihetetlen szennyében és nyomorában szenvedtek.

Mi akik itt maradtunk, szemtanúi voltunk a sok kimenekült magyarnak, köztük sok csendőr bajtársnak.

Ezen időben Ausztriában, így Graz városának is meg volt a maga törvényes rendelkezése, ami olyan formán hangzott, hogy „mindazon idegenek, akik az osztrák határt engedély nélkül átlélik, azokat jogtalan határátlépésért 10-14 napi szabadságvesztéssel súlytja az osztrák törvény. Az osztrák rendőrhatalóság ezen törvényes jogával igen sok magyart, köztük sok csendőr bajtársat is 10-14 napig a grazi rendőrségen — fogdában — tartott. Amikor a mi 6 fős csendőr Asztaltársaságunk tagjai erről értesültek, külön mentő bizottság kereste fel a rendőrkapitányság vezetőjét és tudomására hozta, hogy a fogdában levő magyarok nem követtek el jogtalan határátlépést, hanem a kommunizmus elől mentették puszta életüket, amit az osztrák népnek sikerült kikerülnie, hogy menekülésre kényszerüljön.

Rendőrkapitány jóindulata folytán sikerült 23 magyart a fogdából kihozni, köztük 5 csendőr bajtársat is. Majd napról-napra, éjjelről-éjjelre érkeztek újabb és újabb magyarok, csendőrök, sok esetben csak alsóruhában, lábbeli nélkül, éhesen, kétségbeesve, elfáradva és a kis csendőr Asztaltársaság gondoskodott ideiglenes lakásról a magyar faházakban.

Amerikai hölgy-tanítványaival.

Az istállóban lovai előtt.

Leánya: Pekáry Zsuzsi, a többszörös new-yorki kékszalogos győztes kedvenc lovával.

A hajdani lovas csendőrtiszt: Pekáry István hdgy kuttyájával játszik.

Majd a rászorulókat ellátta a szükséges ruhával és élelmiszerral, majd munkába helyezte el. Akik tovább óhajtottak menni, azokat ellátta tanáccsal és utiköltséggel.

Ahogy nőtt a kimenekült csendőrök, honvédek és rendőrök száma, úgy nőtt a „Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Asztaltársaság” tagjainak száma is.

Kritikus idők voltak ezek. Mindenki félt, mert senkisem tudhatta, hogy melyik pillanatban lopják haza Himler Márton pribékjei és az Andrási út 60-ban átadják Péter Gábor hóhérainak.

A 6 fős Asztaltársaság munkája már azért is veszélyes volt, mert nem volt tiszt vezető. Az akkori kis félraj tagjai: 1.) *Jegenyés Pál* főtörm. 2.) *Rétháthy István* lov. főtörm. 3.) *Nász István* törm. 4.) *Eszes Ferenc* őrm. 5.) *Kiss Miklós* őrm. 6.) *Körmendy János* őrm. és 7.) *Bánfai József* szkv. voltak.

Néhai v. Karssay Jenő alez úr az Asztaltársaságba való belépésével megalakult a M. kir. Csendőr Bajtársi Közösség, majd a sok levelezés helyett életre hozta, illetve megalapította a Bajtársi Levelet.

Ézidőtájtiban indult meg fokozatos mértékben a bajtársibb élet. Az égbolt tisztulni kezdett. Bajtársi szeretet melege összedobbantja a csendőr szíveket. Bajtársaink keresik, kutatják egymást. Valami titokzatos erő az, amely különböző helyeken, de egyidőben bírja cselekvésre csendőreinket.

Igy jutottunk el az 1948. év nyarához, amikor is megalakultak Csendőr Bajtársi Közösség kis helyi csoportjai. A következő években már a MKCSBK helyi csoportjai műsoros ünnepélyek keretében emlékeztek meg a testület hőseiről és tartottak csendőrnapot.

1950-es évben, amikor is a nagytömegekben megindultak a kivándorlások, úgy a MKCSBK vezetői és B.L. szerkesztők is váltakoztak.

Majd 1964-ben a kanadai MKCSBK 8 tagja vette vállára az agyonkritizált MKCSBK vezetését és a Bajtársi Levél szerkesztését. Hogy kik ezek a derék bajtársak, azt tudja mindegyikünk. Adjunk hálát az Istennek, hogy a Bajtársak áldozat készsége ily erőssé, széppé fejlesztette Bajtársi Közösségünket és a Bajtársi Levelet.

Ez a lélekemelő példa adjon mindanyiunknak további erőt a további küzdelemre.

Most, hogy emlékeztünk a 25 év távlatára és itt összegyűltünk, maros szeretettel, szorítsuk meg Bajtársaink kezét.

Bizzunk a jó Istenben, hogy még egyszer dicsőségesen térhessünk vissza, szeretett hazánkba.,

HÍVEN! BECSÜLETTEL! VITÉZÜL!!!

Jegenyés Pál, főtörm.

Kicsi a világ...

(25 ÉVES ÉLMÉNYEK)

1944 október 15. Isten kezében vagyunk, magunk érezzük! Csak néhány napja vontak ki az első vonalból, harmadára csökkent századommal a Szolyvától északra fekvő erdőkben próbáljuk feltartóztatni a vágó szovjet erőket s biztosítjuk az V. hadtest és a 13. hadosztály parancsnokságát. Szívünket a fájdalom szagatja: elesett Forgó hdgy és Sarudy zls, 40 csendőr is ott pihen az óriásfenyők alatt a csodás magyar Kárpátokban, apáink vérével öntözött földben, 40 csendőrünk a táborig kórházak ágyain kinlódik s életosztönük küzd a halállal. Vonalunkat szovjet alacsony támadó repülőgépek géppuskázzák, aknákkal ölik idegeinket s a kicsiny csendőregység mégis helytáll. A fáradt, rongyos csendőr előre figyel, nézi a kiutalt sávhatárt, hol bukkan elő az ellenség?...

Hírívő jön, a hdt vezérkari főnök hivat! A kis csapat felszerel, a csatározlop elindul. Utunk egy kis falucska temploma mellett vezet el.

A templom ajtaja nyitva, bent egy lélek sincs. Szinte hívogat az Isten, hogy az újabb bevetés előtt elmondjuk imáinkat. Belépünk és minden csendőr letérdel, a fáradt fejek előrehajolnak, a marcona csendőrök imádkoznak... Háború van, az Otthon felé száll minden esdeklés, az ellenség talán áttörte az Árpád vonalat is, már csak néhányan maradtunk s Budapest felé szabad az út!... A vk. főnök is fáradt, a keményhangú alezredes apai szívvvel szól hozzánk: — „Köszönöm fiam, feladatod lejárt. Bevonulhattok Ungvárra” — Szállásunkra vonulunk, sietve málházunk, elrendelem a sorakozót. Kintről kiabálás hallatszik, lőtás-futás, újabb izgatott kiabálások! Most mondta a rádió, Horthy Miklós letette a fegyvert! A fáradt csendőr meglepetten néz, jól hallottuk? Letenni a fegyvert? Hogy 1-2 óra múlva elfogjon a szovjet? Hogy Katyn lengyel tisztjeinek sorsára jussunk? Uristen, mi vár még ránk?

Századom roncsai útrakészen, megbénulva állnak a riadótéren. Újabb híreket várunk. Jön is az új hír s mint a fergeteg, zúg a katonák örömrivalgása! A harc megy tovább! Most mondta a rádió, a vezérkar főnöke elrendelte a harc folytatását! A megadás ocsmánysága nem fenyeget többé! Dr. Csányi zls egy kipirult arcú, nótázó kis csapatot vezet gyalogmenetben Munkács felé... A Vereckei szoros védői, az utolsó magyar csapat, mely levált az ezeréves országhatárról, menetel a soha véget nem érő új megpróbáltatások kálváriái felé...

A harc elveszett, Buda is elesett... Csak ott háromezer csendőrt és 160 tisztet veszítettünk... A Dunántúli küzdelmek is összeomlottak. A végzet elindult, letepert... 1945 véres tavaszán az Alpok nyulványairól figyelhettük az égő magyar falvak teljes pusztulását... A m. kir. Csendőrség a hajdani 22.000-es létszámáról felére apadva, de az utolsó pillanatig megőrizve a hátország közbiztonságát, utóvédharok közepette vonult vissza végzete beteljesedése felé...

1946 tavaszán híreket viszek Németország északi és déli, keleti és nyugati csendőr táborai közt... A D-Zug száguld a szétbombázott német városok mellett. Az ablak nélküli vonatokon hasít a jeges huzó. Jólöltözött, polgáriruhás férfi áll nem messzi tőlem a vonat túlszűfolt folyosóján. Szemügyre veszem, magatartása ismerős! Nyugodt, komoly ember. Ez csak magyar lehet. A tömeg melléje sodor. Kabáthajtókáján felismerem a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjének miniatűrjét. Megszólítom és bemutatkozom. Heincz Ádám tüzer századossal beszélek. — „Hová mégy?” — „Megyek az angol zónába, nálunk Bajorországban nagy a nyomor. Úgy tudom, tinálatok jobb a helyzet. Az angolok emberekesebbek. Szeretnék ott letelepedni!” — Segíteni szeretnék. — Pár óra múlva együtt szállunk le Kreiensenben. — „Gyere pajtás velem! Peterkin angol kapitány szereti a magyarokat! Talán elintézi az IRO

státusodat!” — Alig egy hónap se telik el, Heincz Ádám az angol IRO tábor legújabb lakója családostul... Világos, a galántai csendőr zlj kiváló bajtársai között!

Zúg a kivándorlóhajó kürtje, az „Anna Salén”, 9000 tonnás kis svéd hajó felszedi vitorlát és 1951. május 27-én elindul Kanada felé. Fedélzetén csupa emigráns, Európa földönfutóinak tömege: lengyelek, ukránok, szlovákok, horvátok, szerb csetnikek, keletporosz németek, hazai svábok és magyarok... A hajó északnyugati irányban hagyja el Bréma kikötőjét. Az utasok hamar eltűnnek a fedélzetről, a hajó a nyílt tenger felé közeledik s erősen himbálódzik. Csak hét keménykötésű ember áll a korlátnál. Mikor csak egy hajszálnyi látszik az európai partból, a hét magyar felfedi kilétét! Kivétel nélkül mind csendőrök! Könnyes szemmel nézik a hajszálnyi partot, az emelkedő és süllyedő hajó karfájába kapaszkodva fennhangon, könnyes szemmel éneklük a magyar himnuszt!...

Önkéntelen kötelességérzet hatása alatt az első hónapok során megszervezzük a kanadai MKCSBK csoportokat. Majd állandó összeköttetésben dolgozunk, hiszünk a küldetésünkben! 1954 nyarán a Dohányvidékről hajtok haza Torontóba, csendes eső szítál, éjjél is elmult, az országút kihalt. Fáradt vagyok, szeretnék már otthon lenni. Taposom a gázpedált, míg egyszer száguldó reflektort látok magam mögött! Az autó előz! Máris látom a vörös villanó fényt mellettem, rendőr! Leállít a sötét országúton. — „Kérem az igazolványát!” — rivall rám angolul. Figyelmesen olvassa, aztán engem vesz szemügyre. Kabátom hajtókáján meglátja a magyar nemzeti címet. Aztán magyarul szólal meg: — „Uram, ne hajtson gyorsan, az úttest sikos és még az árokba fordul!” — „Ön magyar?” — kérdezem. Katona Ferenc vagyok, Port Colborne-ban születtem, a szüleim magyarok, apám a Weland kanális építésén dolgozott. Vigyázzon magára, na Isten áldja meg!” — Visszaadja igazolványomat, tiszteleg és eltűnik az éjszakában. Istenem, magyar fiú Kanada Ontario Provincial Police járőre! Utasítását és az országúti törvényt betartva szerencsésen érkezem haza otthonomba.

1956 őszén elnyerem kanadai állampolgárságomat, felnyitk előttem a határ. Első utam Clevelandbe visz, a nagy magyar metropolisba, hol százezer magyar él és a legenda szerint a világ negyedik legnagyobb magyar városa, Budapest, Szeged és Debrecen után. Parancsnokomat szeretném meglátogatni és egy barátomat viszem, kinek rokonai élnek Clevelandban. Még nem készült el a szuperországút, így 12 órás végtelenbe tűnő vezetés után érjük el Clevelandot. Éjjél után, reménytelenül keressük órákig az utcát, a néptelen utcákon nincs segítség. Végre autó jön szembe velünk. Kezemet kitarva leállítom az utcasar-

kon. — „Mondja uram, hol van a Joan Avenue?” —, szólítom meg angolul. A clevelandi polgár magyarul válaszol: — „Csak hajtson egyenesen, a harmadik vörös lámpa után az első utca balra!” — „Honnan tudja, hogy magyar vagyok?” —, kérdezem leglepődve. — „Mert ismerem Ungvárról, Vadász őrmester vagyok.” — „Na jó éjszakát százados úr!” — „szól a hang s gázt ad motorjának. Én pedig meglepődve, mily kicsi a világ haladok a keresett utca felé...

1963 nyarán fiam bekerül a kanadai erdészek közé. Torontótól északra kell vinnem, legalább 700 km távolságra Kirkland Lake városba az erdész hivatalhoz. Egy barátunk is elkísér, a teljes napi úton állandó beszélgetéssel tarkítjuk a csodás északi táj szemlélését. Fiamat tanítjuk a magyar történelem dicső eseményeire, éppen Horthy Miklós tenger nagyról van szó, ki megsebesült az otrantói tengeri csatában s vérezve a parancsnoki hidhoz köttette magát és megnyerte az ütközetet — „Novara volt a hajó neve!”, mondom fiamnak. Pár perc múlva szinte lehajtok az útról, annyira erőt vesz rajtam a meglepetés: az előttünk fekvő kanadai falucska táblája Novarát mutat, Novarán hajtunk keresztül!

1964-ben a clevelandi Buckeye Rd-on sétálunk, köztudomású, hogy az egész utca magyar. A „Sport bar”-t keressük, tulajdonosa Harmati Bandi törm, régi jó bajtársunk, nála akarjuk leöblíteni torkunkat. Éppen jön a néger postás s magyarul köszön az ajtóban állóknak, majd magyarul váltanak néhány szót. — „Honnan tud ez a fekete magyarul?” —, kérdem meglepetten. — „Biztos árva volt s valamelyik jószívű öregamerikás magához vette s saját gyermekeivel együtt nőtt fel!” —, jön hajdani ezredes parancsnokom válasza. Azt is megtudjuk, hogy ilyen magyarul beszélő fekete sok van Clevelandben, együtt játszottak a magyar gyerekekkel, együtt nőttek fel s a barátság örökre megmaradt!

Kanadai életem elején a sors és a munkanélküliség a biztosítási szakmába küld. Kollégám magyar: Árvai József, együtt biztosítjuk a Niagaravidék magyarjait. Jóska kollégám igazi szabolcsi tájszólással beszél. Meg is kérdezem, hogy hol született? — „Békeváron, Saskatchewan-ben, de az édesanyám is ott született, a nagymamáék vándoroltak ki 1890-ben s abban az időben nagyanyám puskával kísérte apámat a szántás idején, nehogy az indiánok elvigyék a lovakat!” — Majd leülök az ámulattól s Joe-éknál valóban magyarul beszél a mama, de Joe leánya is! Büszke örömmel kiáltok fel náluk: — „Ez igen, ez szép! Gratulálok! A negyedik generáció is tud magyarul!” — Charles, válaszol Joe, de „Ez semmi! Saskatchewanben három magyar falu csak magyarul beszél, ezek Békevár, Kaposvár és Eszterházy! Tudunk angolul is, de hát elvégre magyar kanadaiak vagyunk!”

1967 őszen esti munkám után beülök a törzsvendéglőbe, a torontói felhőkarcolók tövében. Kemény munka után jólesik egy üveg sör. A felszolgáló pincér egy macedon diák, ismert macedon hazafi. Ma nagy újságot akar mondani nekem s mondja is: — „Charlie, az unokahugom megérkezett Magyarországról. Magyarországon született, a szülei a II. világháborút követő görög polgárháború és a macedon álmok tönkremenetele után telepedtek le Magyarországon. Hugom nem tud angolul, állandóan panaszodik, hiányoznak magyar barátnői, nem találja helyét Kanadában” —, panaszolja bánatosan a macedon kanadai diák. Azonnal megoldást találok: Kauri Ilona magyar kislányt, macedon szülők magyarul tudó és a magyar földön magyarrá vált leányát összehozom a 42 sz. „Boldog Kinga” leánycserkészcsapat parancsnokával. Kauri Ilona megtalálja magyar barátnőit! Macedon-magyar-kanadai, a népek viharának egy kis hajtása újból otthont talál: a magyar leánycserkészek közt.

Száguld a torontói földalatti villamos. Nappali munkám után sietek az esti munkába. Kihasznlom az időt, a beidegződött átszállóhelyek közt alszom, hisz oly rövid az éjszaka, 4-5 órai alvást valahogy pótolni kell... Egy-egy megállóhelyen tömegek szállnak le, tömegek szállnak fel, de én nem is hallom, alszom... Egyszer csak magyar szót hallok valahol a Spadinánál: — „Te Olivér, gyere ide és itt ülj le mellettem! Nem hallod? Azonnal elverlek, ha nem jössz ide!” — Ugy érzem, a Vérmező mellett visz a villamos, szinte álmodok s összekeverem a valóságot Magyarországgal... — „Te Olivér, úgy elverlek, hogy sohase felejtjed el!” —, ordít most már hangosabban a nagyobbik. Kinyitom a szemem és visszazuhanok a valóságba. Egy 17 és egy 12 év körüli fiút látok, kik huzakodnak egymással, a szülők a kicsit a nagyobb gondjaira bízták s a nagyobb csak feladatát teljesíti. Megszólítom őket s jókedvvel érdeklődöm: — „Hová valók vagytok ti fiúk, nem ismerlek benneteket!?” — „Én Ausztráliában születtem!” —, mondja a nagyobbik. — „Hát te Olivér, hol születtél?” — „Én Hollandiában” —, válaszolja a megbékélt kisebbik. Mellettem ülnek már mindketten s megindul a társalgás. — „Szüleink rokonok, itt találkoztak 18 év után Torontóban, mi sietünk utánuk a Paprika Csárdába!” —, felel a nagyobbik! — „Jaj, el ne tévesszük a Dundas Street-et, ott kell átszállnunk a Kingston Road felé!” —, szól gondterhelten a nagyobbik. — „Fiúk, a második megálló, éreztétek jól magatokat ebben a nagy magyar városban!” —, szólok búcsúzóul. A két unokatestvér kedvesen magyarul búcsúzik tőlem s kiviharzanak a kinyílt ajtón...

1968. csendőrnapiján egy sötétruhás elegáns úr jön asztalomhoz, mögötte igen csinos hölgy áll. Bemutatkozunk: Balogh Jenővel beszélék. Kabátján ismeretlen kitüntetések miniatűrjeit viseli. Leülnek közénk,

megindul a társalgás. Megtudom, hogy Jenő francia ejtőernyős százados, Algirban született, Dien Bien Pfu-ban harcolt, kabátján a miniatűrök a híres francia vitézségi érdemeket mutatják: Légion de Merit, Medal Militaire etc. Mikor De Gaulle francia elnök Algirt kiűritette, Jenő szülőföldjét veszítette el. Felesége feltűnően szép fiatal francia asszony, kit magával hozott Kanadába. — „Te Jenő, Algirban születél, hova való az édesapád?” —, kérdem. — „Apám is Algirban született, nagyapám vándorolt ki Trianon után s mi algiri magyarok vagyunk!” —, feleli büszkén. — „Új hazánk Kanada, hallottam rólatok, magyar csendőrökről, édesapám s nagyapám annyi szépet meséltek, eljöttem közétek!” — Azonnal megszületett a barátság: Balogh Jenő francia ejtőernyős jól érzi magát asszonyostul a magyar csendőr bálon!

S Te emigráns csendőr, bárhol is élsz a földtekén, szeresd fajtádat, a magyar édesanyákat! Míg ilyenek a szülők, örök a magyar! Szolgáld azt a tömböt hűséggel, hol élsz, maradj az otthon derék járőrvezetője az emigrációban is! Érdemes, felemelő magyarnak maradni, hiszoly kicsi a világ s mindenki magyar!..

Kövendy Károly

A Tisza védelmében...

Súlyos rokkantságom ellenére él emlékezetemben a Tisza híd, csak a hely nevét felejtettem el. 1944. október eleje volt, mikor 8 pótcsendőrrel örsömről védelembe mentem a Tisza balpartján fekvő töltés oldalába a füzesek alá. A hidfőt egy honvéd fhdgy parancsnoksága alatt vagy három szakasz öreg, tartalékos honvéd védte és így a fhdgy alárendeltségébe kerültünk. A honvéd alakulatnál volt még egy idős tart. őrmester, ki 1918 óta nem látott fegyvert.

A fhdgy urat reggel visszarendelték a Tisza túlsó partjára és más beosztást kapott. Távozása előtt magához szólított és a parancsnokságot nekem adta át, mondván, hogy tényleges szakaszvezetőnek nagyobb tudása van, mint az öregnek, ki vonakodott is helyébe lépni. A fhdgy úr parancsa szerint a hidfőt délután 3 óráig minden erővel védeni kell, 15 perccel 3 előtt át kell vonulnunk a hidon, mert azt pontosan 3 órakor az utászok robbantani fogják, a hidat aláaknázták!

Átvettem a parancsnokságot, végigjártam az állásokat, hogy jobban megismerjem a rám bízott 60 fős kis egységet. Fegyverekkel igen jól álltunk, volt két géppuskánk, két cseh golyószórónk, négy géppiszto-

lyunk, rengeteg lőszerartalék és több láda kézigránát. Miután iskolánkon volt cseh golyószóró, annak kezelését jól megtanultam, az egyiket magamnál tartottam. Parancsot adtam embereimnek, hogy a lopakodó ellenséget közel kell engedni az ártér füzesében, mert csak úgy lehet igazán aratni! Nem kellett sokáig várunk, néhány perc múlva orosz előőrsök leptek meg és 3 oldalról kezdtek ránk géppisztolyozni. Mi se voltunk restek, viszonoztuk a tüzet. A harc egyre erősödött, a szovjet túlerőben volt, így sorozatfegyvereink megállás nélkül dolgoztak. Cseh golyószóróm tárai egymás után ürültek! Tárolni a kis tűzszünetekben tudtam, egyben bekötöztem sebesültjeinket is ilyenkor. A szovjet csapat erőteljesebb támadásba kezdett és tömegben támadtak három oldalról s minden áron a hidra akartak feljutni. Géppuskáink jól dolgoztak, teret nem tudtak nyerni!

Délután 1/23 órakor elrendeltem a visszavonulást, magam 10 emberrel közvetlen a híd előtt előre elkészített pompás fedezékből védtem a honvédek átjutását. Az ellenség meglátta a visszavonulást és még nagyobb tüzelésbe kezdett. 15 perccel 3 óra előtt magam is a visszavonulásra készültem. Azonban hirtelen erősödő fegyvertüzet, kézigránát robbanásokat hallottam az ellenség felől s láttam, hogy egy magyar csapat az oroszok között tör a híd felé. Kétségbeesetten lövöldöztek és közelharcban vágták magukat felénk. Véres, sebesült magyar katonák tántorogtak a hídhoz. A helyzet válságos volt, a magyar csapatot minden áron át akartam engedni a hidon! De már csak 10 perc volt a robbantás előtt s kétségbeesve gondoltam, mi lesz, ha pont akkor robban, mikor mi is rajta leszünk! Fogtam a távbeszélő készüléket — mert az is volt és hívtam a robbantó utászokat. Egy fhdgy jelentkezett. Tájékoztattam a helyzetről és kértem, hogy ne robbantsa a hidat addig, míg ismét nem jelentkezem. A fhdgy nyersen válaszolt s közölte, hogy nincs változás, a felső parancs szerint 3-kor robbant! Elfogott az elkeseredés, elveszítettem a fejemet és a következőket ordítottam a készülékbe: — „Itt Kerekes cső fhdgy beszél, a legszigorúbban megtiltom, hogy robbantsa a hidat! Ha parancsomat nem teljesíti, hadbíró-ság elé állítom! A felelősséget én vállalom!” —. Az utász fhdgy ezután már nyugodtabban beszélt és megígérte, hogy vár addig, míg a magyar csapatok átérkeznek. A zavar még nagyobb lett a hidfőben! A velem maradt honvédek közt székelyek is voltak, kik azt mondták, hogy ők nem jönnek át a hidon, inkább itt pusztulnak közelebb Erdélyhez! Magam is szinte hasonlóan éreztem, tudtam, hogy túl a nagy folyón végleg elszakadtunk szülőföldünkötől! De a kötelesség erősebb volt s harcoltunk tovább!

Az utász fhdgy telefonált s parancsomat írásban kérte! Nem volt

választásom, egy füzetlapra ráírtam óhajomat s fhdgy-ként írtam rendfokozatomat. A cédulát egy honvéddel átküldtem a hídon.

Azután egybefolyt a fegyverzaj, összes fegyvereink zakatoltak, a kézigránatok robbantak, a véres magyar csapat visszavonulását is fe-deztük át a hídon, magam veszettül löttem a közeledő ellenséget s azután, kábult, mély álomból fehér ágyon ébredtem fel...

Fejemen kötés volt és rettenetesen fájt. Megtapogattam magam, csontjaim épek voltak, de a fejem, az zúgott s időnkint nagyokat nyi-lalt! A teremben ágyak voltak s mindegyiken bepólyázott katona... Végre jött egy magyar nővér s megkérdeztem, hol vagyok? A nővér kedvesen, barátságosan közölte, hogy a legjobb helyen, a szekszárdi hadikórházban. Aztán valaki megszólalt az egyik ágyon: — „Szakasz-vezető úr, magát fejbőlötték a Tisza hidnál, rohamsisakja beszakadt, úgy hoztuk át magát a hídon eszméletlenül és vérezve!” —

Lassan derengeni kezdett a közelmúlt emlékezetemben! Igen, a Ti-sza híd, azt védtük a rohamozó szovjet csapatokkal szemben!

Már felkelhettem és gyógyulásom közeledett, mikor egy hadbíró szá-zados jött hozzám és közölte, hogy függelemsértésért, hamis rendfoko-zat használatáért hadbíroság elé állítanak. Elkészültem a legrosszabb-ra, de nem így történt!

A bíróság előtt egy csendőr százados volt a védőm. Neki elmondtam mindent, ahogy történt, az illetőt nem ismertem, sohase láttam, nevét is elfelejtettem. A százados úr gyönyörű beszédben felmentésemet kér-te, indokolásában kifejtette, hogy végszükségben cselekedtem, vissza-vonuló magyar bajtársaim megmentése céljából, miután magyarázko-dásra nem volt idő, használtam írásban a fhdgy-i rendfokozatot. A tárgyalás nem tartott még öt percig sem, felmentettek. S a tetejébe az ítélő hadbíró őrnagy úr azt parancsolta a század úrnak, hogy vitéz magatartásomért terjesszen elő kitüntetésre! Minden így történt, pár hét mulva parancsot kaptam, hogy Sümegen jelentkezsek a csendőr zászlóaljparancsnokságon kitüntetésem átvétele céljából! Örömmel indul-tam, immár gyógyultan. Sümegen azonban semmi se lett, a zászlóaljat riadóztatták, új beosztásomat megkapva az egyik században ismét frontra vonultunk, valahol a Duna mentén.

Új, súlyos harcok követték egymást szakadatlanul, kitüntetésem so-hase érkezett meg, valahol elakadt a szovjet hadsereg jóvoltából, mert szakadatlan harc közben visszavonultunk Németországba és végetért a háború.

Király Ferenc szakv.

Idegen kenyér

*Bokor árnyékában pihenni leültem,
Szép búzakenyérből falatozni kezdtem.
Éhségem szüntetni nem tudta a kenyér,
Hiába volt búza s hiába volt fehér!*

*Puha volt, mint szivacs, kalácshoz hasonló,
Ize különös volt, nem szájamnak való.
Hej pedig de sokszor nem ettem egyebet,
Csak egy darab száraz, jó búza kenyeret.*

*Mi lehet az oka? Miért nem izlik mostan,
Talán az a hiba, hogy belőle sok van?
Keresem, kutatom, nincs íze a sónak,
Vagy a búza nem jó, mit a földbe szórnak?*

*Ahogy tépelődök titkok megoldásán,
Megakad a szemem a bokor lombátrán.
Madár fészket láttam az egyik ágszálon,
Bölcsöként ringatni puhán, lágyan szépen.*

*A fészek-bölcsőben piciny madár fiak,
Sárga pihetollú idegen madarak.
Sok madarat láttam, ismertem a fészket,
Ismertem az Alföld minden madár népét.*

*Nádi veréb, a fűrj, éneklő pacsirta,
Sármány, sárgarigó, vagy a csörgő szarka,
Ismerős madarak, erdőben, vagy réten,
De ezek a sárgák idegenek nékem.*

*Idegen a bokor, a fészek, a madár,
Idegen a búza, idegen a határ!
A kenyérnek íze azért oly idegen,
Mert én vándor vagyok, én nem itt születtem!*

Bodó Antal őrm.

A pártfunkcionárius

Angyalföldön ismerkedtem meg „Rókával”, vörösszőke hajáról kapta ezt az alvilági nevet.

Kovács Laci rendőrdetektív barátommal nyomozás közben elhatároztuk, hogy körülnézünk az egyik hirhedt angyalföldi csapszékben. Kicsi helyiség, kopott asztalok, székek. A szakállas kocsmáros, ki egyúttal a környék orgazdája is volt, bent ült a léces kármentőben. Innen adogatta ki az italokat. A teremben vágni lehetett a dohányfüstöt.

A személyek? Az élet hajótöröttjei: rakodómunkások, trógerek, fuvaroskocsisok, zsebmeteszők, betörők és egyéb alvilági alakok. Ápoltalan emberarcok, a fáradt emberi testek izzadságszaga vegyült össze a pálinka szagával.

Állítólag Rejtő Jenő is sokszor megfordult itt, talán itt mintáztatta meg a regényeiben előforduló alakokat.

Kirándulásunkra alaposan nekiöltöztünk. Laci bajtársammal kettesben ültünk az egyik asztalnál. Kezemben a „Friss Ujság”, Laci két könyökére támaszkodva nézte a gerendás menyezetet. Kancsóban egy liter bor állt előttünk.

A szomszéd asztalnál négyen ültek, a hangadó „Róka” volt. Alvilági nyelven beszélt: — „Holnap elslisszolunk a kreháccal, iber vesszük a szívacsot, majd potováljuk egymás közt a dohkót a fickóból, de dekkolunk kell megunkat a hekusgóré miatt”. — (Érthetően: Holnap elmegyünk a kocsival és átvesszük az italokat, a pénzt a közös kasszából fizetjük egymásnak, de fedeznünk kell magunkat a rendőrpáncsnok miatt.)

A szöveg hallatára akaratlanul magam elé tettem az asztalra az újságot. „Róka” rögtön kapcsolt, figyelte, kissé meglökte a melletteülő barátját, majd csendesén mondta: — „Nézd csak a frájert, hogy eszi a szalámit!” — (Érthetően: Nézd csak azt a pasast, figyelni a beszédünket!)

Tudtam, hogy hibát követtem el, de Laci barátom feltatálta magát. Félig ittas emberek mozdulatait utánozta, csendesén, majd később hangosabban magyar nótákat kezdtünk énekelni.

A helyiségben csend lett, sokan közelebb húzódtak hozzánk. A fáradt arcokon halvány mosoly futott végig. Éreztük, hogy reménytelen sorsú emberi szívek ajtaján kopogtattunk.

Róka mellém ült, velünk énekelt, néha beszélgettünk. Elejtett szavaiból lassan világossá vált előttem egész élete. Magasrangú polgári tisztviselő törvénytelen fia volt, büntetett előéletű, apja nem akar tudni róla, munkát sehol sem kap, apróbb lopásokból él, az élet hajótörött-

je! Ellenben édesanyját szeretettel emlegette és nem ítélte el botlása miatt: — „Az én drága jó anyám mosónő, nedves pinceodu a lakásunk, egész nap gürcöl.” — Ezekből a szavakból megértettem, hogy egy jobb sorsra érdemes embertársam ül mellettem. Rókának jó kedve volt, vállamat veregette és „rendes srác”-nak nevezett.

Hosszú évek után, ha erre az estére gondolok, el kell ismerjem, jól éreztem magam. Minden toprongyos alak egy lélektani tanulmány volt. Bármelyikkel is váltottam szót, a zsebmetesző, betörő emberi arcát is észrevettem.

Bőven idogáltunk, későre járt az idő, közeledett a záróra is, búcsúztunk a társaságtól. Róka még egy jó darabon elkísért bennünket. A sötétben cédulát nyomtam a markába és megígértettem vele, hogy a papírt olvasás után elégeti. A cédulára a csapszék mellékhelyiségében a következő szöveget írtam: — „Ha az életben bármilyen nehézséged, problémád van, bizalommal fordulj hozzám: Nagy Jancsi, nyomozó esendő.” —

Róka még aznap este meglepetéssel tudta meg, hogy kikkel szórakozott.

Hónapok teltek el. Egyik napon Róka jött felém a Böszörményi úton és megállított. Fáradtan, éhesen és rémült arckifejezéssel tekintett rám. Nézéséből láttam, hogy valami baj van. Bizalommal keresett, várt rám az utcán. Betöréses lopás miatt körözte a rendőrség!

Rövid előadása alapján azonnal láttam, hogy ez esetben ártatlan. Mint egy gyereket, kézenfogva szüleim lakására vezettem. Értesítettem Kovács Lacit, detektív barátom pedig teljes tárgyilagossággal kezelte ügyét. Pár nap múlva tisztázódott minden, Róka felszabadult lélekkel, nyugodtan koptathatta az aszfaltot.

Aztán felkaroltuk Rókát, közös igyekezetünkkel munkát szereztünk neki a csepeli Weiss & Manfréd gyárban a csillagmotor osztályon, Róka megbecsülte magát s később kiváló vasesztergályos lett belőle.

Évek teltek el, a háború, az összeomlás, a börtön, a munkanélküliség elmosta Róka emlékét is. Kint a Hungária körúti csapszékben, fáradtan, szénporral tele, izzadtan, ápoltalan külsővel ittam fröccsömet, mint az élet új hajótöröttje.

Jómegjelenésű, 30 év körüli férfi lépett a vendéglőbe. Ápolt arc, vasalt ruha, gondosan kötött nyakkendő, kabátján a magyar kommunista párt jelvénye. Ismerős volt az arca, emlékeimben kutattam, ki lehet? Ő hamarabb ismert meg, pár ugrással mellettem termett, összeölt és „drága Jancsim”-nak nevezett.

Elmondtam kálváriámat, jelen nehézségeimet. Most a régi Róka, most már Pista fogott kézen, mint egy gyereket. Fáradthatatlanul kilíncselt velem az országos pártbizottságnál, minden osztályon ismerős volt.

Így lett belőlem szövetkezeti könyvelő.

Egyik vasárnap tiszta étteremben ebédeltem Pistával. A Rókából Pistává vedlett barátom mesélt a multról, jelenről és jövőről: — „Tudod Jancsi, a múltnak sok hibája volt. Sok keserűséget hagyott bennem a származásom, hiszen zabigyerek voltam. De a jelennek is sok hibája van, kár volt megszületni! Kár volt feloszlatni, szétbomlasztani a csendőrséget, egy kiváló szervezetet züllesztettek szét Veletek! Fejvel a fejjel öreg fiú! Eljön az idő, mikor Benneteket egyenként fognak úgy lámpással megkeresni! Sajnos kevesen maradtatok, de jó srácok voltatok!” —

Nagy János őrmester

„IGAZOLOM MAGAM”

Rég volt. —

Talán 1935-t írtunk. — Égető, szőlőt érlelő magyar nyár. — Három méterig Kenderesen, ahol ehhez még a szárazság is csatlakozott és magam is az egész határt a szipákás-föld finom pora vonta be.

Az örkülönítmény parancsnoka, a háborúban sérültarcú, csontvelő nélküli magyar, v. Mészáros Ödön cső. szds. Az Ő ösztökélésére a pihenő részleg az elszállásolási épület udvarának közepén az orgonabokorral övezett füves térségen, tábor tüzet gyújtott.

Este volt. — Szentjános bogárkák villóztak a bokrok között. — Tüzet lángjával a megmaradt őspogány vérünk összefonódott, mint mindig, amikor tüzet látunk. A tűz közelébe egy széket helyeztek a pk. részleg elé, de Ő közénk-heveredett és beszélt az ezer év előtti Volgán-túli steppe pásztortüzeiről, egészen a nyugati gyepükig, ahol csak ezelőtt 15 évvel aludtak ki a Trianon ellen tiltakozó, egetverő lángnyelvek.

Gondolatainkal lelkünk messzeszállt és láttuk a távolba figyelő, ott állt hajú ősapáinkat és az új „Rongyosok” élniakarását.

A Pk. felém intett. Én a tábor tüzhöz álltam. Hangom a lángnyelvenkel együtt az eget felé szállt. Elöttem a tűz lobogott. Bennem a honi láng. E kettő összefonódott és én akkor a 23 évemmel úgy éreztem, mint a felrázom „Kenderest” és az egész Tiszahátat. Hangom még a Bardi kastély kapuján is túl jutott, le egészen a Bástyáig.

„MAGYAR HONVÉDEK”-et mondtam — nem, kiáltottam — a Rózsás szds.-tól. A vers soraival végigszáguldtunk az örökké harcoló századainkon, Hadak útján át Szent Lászlóig és jelentkeztünk, mint az ezeréves magyar paraszt kései unokái.

A tűz pattogva égett, csillagokat szórt.

Én megálltam. — Rövid katonás taps. — v. Mészáros Ödön szds. úr felállt s a bajtársaim is. — Hozzám lépett. — Kezünk találkozott. — Szemembe nézett és látta az arcomon lefutó könnycseppet.

Bajtársaim lehajtották a fejüket, mint apáink és ősapáink tették, mielőtt a döntő elhatározás előtt álltak. — Lelkük megtelt a fogadalmi tűz melegével és a HAZÁÉRT hozott máglyahalál felmérhetetlen értékével.

A vers részleteiben kikopott az emlékezetemből, de ami megmaradt azt őrizni fogom síromig.

„Sár-szennyes földodukból hömpölyögnek elő.

Szemük alélt, mellük liheg. —

Rongyos ruhából, vasban öltözöttek,

Vakondokból lesznek tigrisek!”

Én csak egy igric voltam, aki az érintőerőt feljűk kiáltottam. — Évek peregetek. —

S jöttek az orosz steppék. — Don, Kárpátok, Uzsok, Verecke, Tölgyes, Békás, a Gyergyói havasok, Maros vonala. —

Már a Tiszánál hátunk, ahol v. Rózsás szds. versének mondataival ismét esküt teszünk. —

Most jön a NAGY MÁGJA!

A Hősök Városa! Budapest!

„Vakondokból lettek tigrisek!!!”

De még tart belőlük, a Lajtáig, de még azon túl is.

Mi lettem én?

Végvárinak engedelmeskedem: Lidércfény a HŐSÖK csontváz halmain! —

Mi akik megmaradtunk, tanuljuk meg a HŐSÖKTŐL, hogy a költőnek igaza van. —

— „Vakondokból tudunk tigrisek is lenni!”
1970. nyár.

„IGRIC”

Gyermekkori emlék

5 éves kisfiú voltam, mikor az események történtek. Biharmegyei falunkba váratlanul hazatért a csucsai őrsön szolgáló és nállamnál jóval idősebb Kerekes Lajos csendőr őrmester bátyám. Puskáját is magával hozta. Csak az asszonyok pusmogásából éreztem, hogy valami nagy baj van!

Az asszonyok Lajos bátyámat eldugták egy kukorica góréba és jó pár napig nem is láttam. Egy ködös őszi délután futótűzként terjedt a hír, hogy a kommunista hadsereg feladta az erdélyi frontot és a

vörös katonák menekülnek. Nem sokat értettem az egészből. Váratlanul megjelent a bátyám, dísz zubbonyát viselte, mellén kitüntetései csörögtek. Hosszú szuronyos puskájával kiállt a ribizlibokrok mögé és figyelt. Kertünk végén egy harmadrendű műút huzódott, jobbra a kerttől a temető terült el. Odamerészkedtem a bátyám mögé, ő rámmordult, elkapta a gabancomat és a földre nyomott. Majd féltérdre ereszkedett és puskáját célzásba emelte. Én is kikukucsáltam és láttam, hogy micisapkás, katonasapkás, vegyes, fáradt társaság jön felénk az úton. Őrmester bátyám tüzelt, legalább 20-25 lövést adott le az útra. Felszóltam hozzá és kérdeztem: — „Miért bántod őket?” — a bátyám így válaszolt: — „Büdös kommunisták, eladtak bennünket, most meg menekülnek!” —

Másnap vasárnapra virradt. A falubeliek a temetőbe vonszolták a halottakat és a pap illően eltemette Lajos bátyám ellenségeit. Jött a hír is, hogy közelednek az oláh katonák. Temetés közben a férfiakáromkodtak, az asszonyok sírtak. Délután mindenki ideges volt a faluban.

Sógorunk volt a községi bíró, átjött hozzánk és hangos vitába keveredett a bátyámmal. Végül a bátyám zárta le a vitát: — „Te azt csinálsz, amit jónak gondolsz, én pedig azt, amit szívem parancsol!”

Az asszonyok sírtak, jajveszéltek. A bátyám meghúzta derékszíját, magához vette ismét puskáját és kivonult a kert végébe, közel az úthoz. Az éjjeli őrt és a csősz kiküldte előre az útra puhatolózni. Én ott leselkedtem a kukorica szárak mögött és mindent láttam.

Közeledett az este, szürkült az ég. Futva jöttek vissza a hírhozók, az éjjeli őrt és a csősz, mondták, hogy közelednek az oláh katonák. Bátyám valami üzenetet küldött Klika bácsinak, a helybeli románok vezetőjének, majd tűzállásba helyezkedett a kert végén. Egyszer csak Klika bácsi érkezett vagy tíz helybeli románval, fegyvereket és sok löszert, kézigránátot hoztak, ők mind résztvettek a háborúban, a K.u.K. hadseregben, vagy a honvédségben szolgáltak, Klika bácsi őrmester volt és magyarul perfektül beszélt.

Lajos bátyám célzott és nagyot dörrent lövése. A falubeli oláhok is tüzeltek, zengett a kert! A közeledő oláh hadsereg is lőtt, majd menekültek s félóra múlva csend volt. Bátyám megsebesült, mellét lövés találta, kórházba vitték.

4 nap múlva az oláh hadsereg követeket küldött és tárgyalni kezdtek a bíró sógorunkkal. Lajos bátyámnak semmi baja sem lett, csak havonta ellenőrizték, 8 évvel ezelőtt halt meg 68 éves korában. A helyi románoknak, köztük Klika bácsinak se lett baja az új román világban, mert a faluban senki se beszélt!

Trianon 50 éves évfordulóján emlékezzünk azokra az erdélyi románokra is, kik a magyarokkal együtt védték az ősi földet a bevonuló regáti oláhokkal szemben! Ez volt az erdélyi szellem.

Bátyám vitéz magatartása viszont nekem maradt örök emlék. 1939-ben már nem tudtam tovább várni és biharmegyei falunkból barátaimmal együtt átszöktünk Magyarországra, ahol nemsokára csendőr lettem.

Kerekes Ferenc szakv.

Járőrben...

Megelőző szolgálat alkalmával Gönyü községben arról értesültem a vendéglőstől, hogy előző este egy gyanúskülsejű fiatal ember drágán látszó fényképezőgépet árusított vendéglőjében. Az illető záraskor távozott egy hajóssal. Utánuk nézett s látta, hogy a fiatal ember egy kerékpárt tölt maga mellett és Komárom felé indultak. Föltevésem volt, hogy a gyanús egyén nem indult hosszú útra késő éjszaka s hogy az éjszakát valahol a közelbe töltötte. A hajóállomásra indultam, hogy a hajós személyét megállapítsam, s tőle közelebbi adatokat puhatoljak a gyanús egyénről. A vendéglő és a hajóállomás között egy étkezde előtt fához támasztva láttam egy kerékpárt, kis csomaggal a tartóján. Följegyeztem a tábláján lévő nevet, melyről láttam, hogy nem helybeli. Bementem az étkezdebe, s ott láttam a vendéglőstől kapott személyleíráshoz hasonló egyént. Érdeklődésemre az étkezdetulajdonos közölte velem, hogy nem ismeri az illetőt. Míg az étkezde tulajdonossal beszéltem, vendége látható idegességgel fejezte be az étkezést és távozni akart. Követtem, mikor a kerékpárhoz ért, kértem a kerékpárigazolványát. Mivel sem kerékpár, sem személyazonossági igazolványa nem volt, a főnnálló gyanús körülmények miatt őrizetbe vettem és személymutozást tartottam, melynek során a kerékpáron lévő csomagból fencruha került elő. Tagadta, hogy a ruha az övé. Állítása szerint a csomag a kerékpáron volt, amikor azt a tószigetcsilizközi község háza elöl lopta és a csomag tartalmát megsemmisítette. Mivel alapos gyanúm volt, hogy veszélyes egyénnel járok el, elfogtam és járőrtársammal megbilincseltettem.

További nyomozás során kiderült, hogy a fényképező gépet Komáromban egy parkolt gépkocsiból lopta s azt előző este egy hajósnak 70 pengőért eladta. A hajóstól a fényképezőgépet, foglyomtól pedig a fényképezőgép árából megmaradt összeget, valamint a lopott kerékpárt bűnjelként őrizetbe vettem és azokat további megőrzés végett

Gönyü község elöljáróságának adtam át. Foglyomról újjnyomat alapján priust kértem, melynek alapján kiderült, hogy szökött fegyenc s tényvázlat alapján átadtam a győri ügyészségnek. Komáromi és a tószigetcsilizközi őrsöket az ügyben értesítettem.

Az ügy befejezése után kétnapra, reggel egy piros gépkocsit láttam az őrs előtt parkolni, mivel az hasonlított az osztályparancsnok úréhoz, az őrsparancsnokom még a lakásán volt, s én csak egyedül voltam, indultam, hogy jelentkezzem az osztályparancsnok úrnál. Folyosóra érve látom, hogy egy csinos hölgy jön az őrsre. Bemutatkozott, hogy Nagy Jenőné grófnő Budapestről és Nagy csendőrt keresi. Közöltem vele, hogy én vagyok, mire elővett egy újsághirdetést, melyből azt olvasta, hogy 1.000 pengő jutalmat ígér annak, aki a fényképezőgépét kézrekeríti, mivel értesülése szerint az én vagyok, a jutalom az enyém. Megköszöntem az ajánlatát, s közöltem vele, hogy mi szolgálati kötelességünket hivatalból teljesítjük és azért semmilyen egyéni jutalmat nem fogadhatunk el, de mivel a grófnő tovább ragaszkodott a jutalom adásához, azt ajánlottam, adja csendőrségi jutalmazási alapra, mire a hölgy látható elégedetlenséggel távozott.

Utána kb. egy hét múlva kaptam egy komáromi ügyvédtől értesítést, hogy melyik komáromi bankba van számomra az 1.000 pengő elhelyezve.

Ezt az összeget az infláció, pénzváltozás megsemmisítette, egy túlerőben lévő ellenség és az azt kiszolgáló rendszer testületünket fölmorzsolta, vagy emigrációba szorította, de az a tény megmaradt, hogy a magyar csendőrt nem megvesztegetni, de még megajándékozni sem lehetett!

Nagy György, őrm.

A partizánok fogságában

1941 késő nyarán a 22. gyalogezred mozgósított és indult a szoviet frontra. Magam az időben tényleges katona voltam: tizedes és időnként kiképzéssel telt. A következő év tavaszán azonban engem is vittek többszörös frontszolgálati kérelmemet előljáróim meghallgatták.

Nehézpuskás rajparancsnoki beosztást kaptam. Nehézpuskával meszterlövő voltam és ezredünk előnyomulása során sok partizánütközetben vettem részt. Ezen harcok során elnyertem a bronz, majd később a kisézüst vitézségi érmet.

Partizánveszélyes területen meg kellett motozzuk a terhes anyáknak látszó orosz hölgyeket is. A legtöbb ruhájából kézigránát és pisztoly hullott ki.

Résztvettem a timi áttörésben is s akkor csapatcsendőr beosztást kaptam.

1942 nyarán Orel környékén hadosztály tartalék volt ezredünk. A németek plakátokat ragasztottak ki mindenfelé és megtiltották, hogy a lakosság a városba jöjjön. A szigorú felhívás orosz nyelven magyarázta, hogy partizánnak tekintik a polgári ruhás oroszokat, kik letérnek az utakról.

Egyszer negyedmagammal járőrbe küldtek, feladatomból volt az utak ellenőrzése és a terep megfigyelése. Egy orosz nő jött velünk szembe három gyermekével, a kecskéjüket is maguk előtt hajtották. A nő sírva panaszkodott, hogy menekült és elszakadt a falujabeliektől. Kért engem, hogy engedjem tovább. Egyik emberem délvidéki lévén tolmácsolt, a szerben kívül értette az orosz is. Figyelmeztettem az anyát, hogy ne térjen le az útról, mert partizánnak tekintik és életével játszhat. Majd útbaigazítottuk és tovább engedték.

Jó félórás menet után elértük a végcél, az útmenti tisztáson leültünk a fűbe pihenni és evéshez kezdtünk. Úgy ültünk, hogy mind a négyen más irányba figyelhessünk. Valamelyikünk azonban nem vette komolyan parancsomat és nem látott kellően.

Mire zörgést hallottam, már késő volt! — „Hore ruki, doloj pusku!” — ordította valaki és 8 géppisztolyos, civilruhás partizán vett körül bennünket. A meglepetés oly hirtelen jött, hogy nem tudtam mást cselekedni. Megadtuk magunkat.

Másfél óra távolságra gyalogoltattak bennünket, elszedett fegyvereinket a partizánok vitték. Egy partizán földkunyhóhoz értünk, ahol új partizánok vettek kezelés alá. Részletesen kikérdezték, alakulatunk, létszámunk, fegyverzetünk érdekelte őket. A kikérdezés könnyen ment, mert magyarul beszélő is volt a partizánok közt, vagy kárpátaljai, vagy galíciai lehetett. A kikérdezés után egy másik kunyhóba kísérték és ránk zárták az ajtót. Az ajtó előtt géppisztolyos partizán őrködött.

Ideges lettem és féltünk. Éreztem, hogy nem sok idő maradt számunkra, a partizánok kivégeznek! Életünk talán órák, vagy percek kérdése. Beesteledett, de enni és innivalót nem adtak.

Másnap reggel ismét velünk foglalkoztak. Előlről újra kérdezték mindent s agyonlövással fenyegettek, néhányszor durván megütöttek. Délután a gyomrunk korgott az éhségtől és iszonyú szomszúság gyötört.

A vallatások végén megkérdezték, hogy éhesek vagyunk-e, mert „magyar gulyást főztek nekünk. Valóban megkaptuk a „magyarski” gulyást, de igen furcsa íze volt és valami különleges szaga. A hús olyasféle lehetett, mint az autógumi, fogunk alig fogta, hiába rágtuk. Éhesek lévén valamit mégis ettünk belőle.

Majd az egyik partizán parancsnok megszólalt: — „Doszta!” Tolmáccsal beszélt és nem értettem semmit. De magamban azt gondoltam, hogy ez volt az utolsó ebédünk és nemsokára megyünk a másvilágra.

A tolmács érdeklődött, hogy „Nem ízlik az ebéd?” Nyugodtan feleltem, hogy mi a gulyást másképp főzzük. A tolmács rám mordult, hogy azt kérdezte, jó e, vagy nem? Már úgy látszott, hogy mindegy, mit felelünk, határozottan feleltem, hogy nem jó. Járőröm tagjai ugyanezt mondták.

Erre felállítottak bennünket és kísérték tovább. Azt hittem, hogy az az utolsó útra visznek. Egy távolabbi bunkerhez értünk, ajtaját kinyitották. A mestergerendán három akasztott német katona hullája lógott, az egyiknek nadrágja leszakítva csüngött, combjából egy jókora darab hiányzott. Ebből a húsból főzték nekünk a „magyarszki gulyás”-t.

Majd a tolmács lelkiprédikációba kezdett és azt magyarázta, hogyh nem jó az ilyesféle német húsból való ebéd, akkor miért harcolunk velük? A partizánok parancsnoka pedig kijelentette, hogy megkegyelmez nekünk és nem lőnek agyon, de meséljük el ezeket minden magyar katonának és együttesen álljunk át az oroszok oldalára.

Két partizán visszakisért bennünket cikk-cakk menetben a sűrű erdőn át a tisztásig, ahol elfogtak, majd utunkra bocsátottak.

Mi pedig „erőltetett menetben” igyekeztünk vissza körletünkbe. Parancsnokunk már szinte az eltűntek listájára tett bennünket. Késésem okát jelentettem, minek következménye az lett, hogy tábori csendőrök érkeztek és mindnégyünket kikérdeztek. Az esetnek nem lett folytatása, mert nem jutott rá idő. Zászlóaljunkat riadóztatták és bevetésre kerültünk, megállás nélkül harcoltunk és ősszel elértük a Dont. Itt súlyosan megsebesültem, lábfejemet szétroncsolta egy szovjet lövedék. Tábori kórházba, majd hadikórházba kerültem és hazavittek.

De soha el nem felejttem a partizánok fogságában töltött 24 keserves órát, hátam még ma is borsószik, ha eszembe jut.

vitéz Polgári László t. őrm.

A tolvaj esete

Közlekedési szolgálat teljesítése közben tértünk be a nyiregyházai őrsre. Vékony, cingár, rosszulöltözött tyuktolvaj legénykét kísért be a járőr, aki mintha lidércnyomás alól szabadult volna fel, vidáman és felszabadultan mesélte a következőket:

— „Leselkedtem a Kovács tanyán, míg a gazda befogta a lovakat és elhajtott a város irányába. Mivel tudtam, hogy rajta kívül senki sincs

a tanyán, nyugodtan etetni kezdtem a baromfiakat és becsaltam őket az istállóba. Az ajtót becsuktam, ott összefogdostam őket és beraktam egy zsákba.

De még be sem fejeztem, kocsizörgést hallottam, gyorsan beugrottam a jászol alá. Ideje is volt, mert a következő pillanatban, mint egy felbőszült vadállat, berontott a gazda. Fölkapta a vasvillát, ordított, káromkodott, szidott, szemei vérben forogtak, szája habzott. Kirántott a jászol alól és úgy csépelte a vasvillával, ahogy csak bírt. Kérem, én még ilyen vadembert el se tudtam képzelni! Majd összekötözött és bedobott a sarokba, ott arcul köpdösött s még csak le se tudtam törölni.

Aztán kifogta a lovakat, dolgozott, tett-vett az istállóban. Egyszer csak ismét rájött a roham, felkapta a vasvillát s megint nekem rontott. Rémülten lestem minden mozdulatát, mikor fog agyonszúrni a vasvillával. A roham többször ismétlődött s én kétségbeesetten imádkoztam, hogy bár jönnének a csendőrök s mentenének ki! Soha életemben még úgy nem vártam a csendőröket. Isten megsegített s jöttek is, de jó, hogy van csendőrség!” —, kiáltott lelkesen a fiatal tyuktolvaj.

De, hogy egy nappal azelőtt is ily lelkesen hívta volna a csendőröket, azt ma sem tudom elképzelni.

Borka Gyula törm.

NYILATKOZAT

Az „ALTÖTTINGI ORSZÁGGYŰLÉS TÖRTÉNETE” című könyvem bírálataként az 1939. évi június 10-ik napjára összehívott alkotmányos magyar országgyűlés „MARADÉK KÉPVISELŐHÁZA” néven, „ÁLLÁSFOGLALÁS” címen, Palló Imre sk., Papp József sk. és a kiadvány hitelül Dr. Jakab Ferenc, mint az „elnöki iroda vezetője” aláírásával, körlevelet küldött szét sokszorosított példányokban.

Nekem is megküldték, s ennek kézbevételét igazolom.

Minthogy a magát „MARADÉK KÉPVISELŐHÁZNAK” nevező szervezet, vagy ilyen meghatározás, fogalom a magyar alkotmányjogban nem ismert, érdemi válasza nem alkalmas.

Annyit mégis meg kell jegyeznem a nyilvánosság felé, hogy az állásfoglalásban foglalt alkotmányjogi elmefuttatások tendenciozusok és félrevezetők azok számára „akik a joghoz nem értenek, de akik csak

kicsit is értenek a joghoz" — az Állásfoglalás kifejezését használva — azok az egyéni törvénytárgyalásokon csak mosolyognak, amikor azt olvassák pl. hogy altöttingi országgyűlés kormányzót választott.

Az altöttingi országgyűlés lefolyását és jogerős határozatait az amerikai kormány akkori illetékes szervei tudomásul vették.

Az „ÁLLÁSFOGLALÁS” országtanács létesítéséről is tesz említést.

Ezidőben az „országtanácsnak” egy tagja volt, *egy tag pedig nem tanács, még az országtanács esetében sem. Így jogkört nem gyakorolhat.*

A „Maradék képviselőház” közjogi kritikáját, személyem elleni minősíthetetlen és méltatlan támadásra használta fel, azon világos céllal: éket verni a hazáját szerető és féltő jobboldal közé, melyhez csak elhízelgéseink tapsolnak.

Ez a diabolikus személyi támadás a közjogi kritikájukat is vitára alkalmatlanná teszi.

vitéz kisbarnaki Farkas Ferenc, vezérezredes.

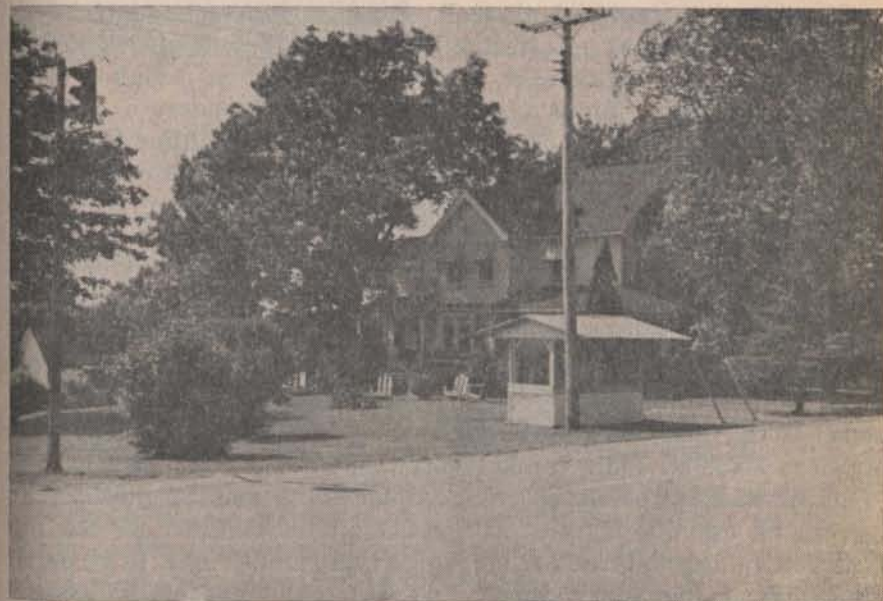

Az ügyvezető elnök tisztelgő látogatást tett vitéz kisbarnaki Farkas Ferenc vezds úrnál.

A Nagytavaktól a vasfüggönyig...

A csendőr világtalálkozó gondolata már megszületett a kemény kanadai tél közepén. Hozzáfoglunk a kivitelezéshez. Hogy az értesítés minden bajtársunkhoz eljusson, a Bajtársi Levélben hoztuk a felhívást. A BL kézírata már március végén bement a nyomdába. A szedők két hét alatt kiszedték, annyira biztattuk őket. Áprilisban már nyomták a

A ridgewayi Tóth Motel, világtalálkozónk színhelye.

A Mészáros család a kisméretű m.kir. Cendőr Laktanya előtt...

lapot s májusban postázni akartuk! Erre, mint a földindulás, május elején beállt a kanadai postássztrájk! Mérgelődöttünk is eleget, de a BL kiment. Igaz, csak bajtársaink töredékéhez jutott el, azokhoz is csak az utolsó napokban, június végén. A találkozó főrendezője, az ügyvezető elnök 1970. június 26-án délután felpakolta a kiállítás holmiját és nekiindult a péntek esti forgalomnak. A tetejébe irtózatos vihar szárguldott végig Ontarión, a Queen Elizabeth országút tengernek látszott a reflektor fényében. Hamiltonban felszállt Laci bátyánk, a vezetőség alelnöke, felhúztunk a hegyre s a vaksötét esős időben nekivágtunk a Niagaravidéknek! Sokszor úgy éreztük, hogy tengeralattjáróban utazunk, de kitűzött célunkat teljesítettük: éjjél felé begurultunk a Tóth motel udvarára. Csend és sötétség fogadott, aludt a ház népe! Bánatomban sóhajtottam egyet, gondolom elég hangosan, mert máris szólt a gazda: Tóth Imre öröm bajtársunk: — „Jövök!” — Szegény ember épp most aludt el, eddig minket várt!

Laci bátyánkkal betelepedtünk a Motel egyik szép kis házába, amit kineveztünk csendőr laktanyának, majd aludni tértünk, az eső miatt bánatosan és aggódalmakkal: vajjon hányan jönnek el a találkozóra?

Még húztuk reggel az álmot, mikor katonás hangok hallatszottak kintről: vezényszavak pattogtak, Kiss Karcsi feleséggestül és Varga Sanyi befutottak Torontóból Bercivel. Meglátták a laktanya hazai fel-

A csendőr asszonyink még lovgoltak is a világtalálkozón.

◀ ifj. Seregélyes Marci huszártánca a tábortűzön megdobbantotta szívünket!

iratát, otthon érezték magukat és ébresztőt fújtak. Sanyi butykossal üdvözölt, Karcsi követte, Laci bátyánkkal így szép volt a korai ébresztő! A magyarok Istene megszánt, felhőmentes, ragyogó napsütéses idő keletkezett, a vihar Montreál felé húzódott s talán az akadályozta meg az ottani bajtársak jövetelét. Berendeztük a kiállítást, csendőr puszka, kardok, hazai térképek, fényképek, csendőr könyvek, szolgálati emlékek tárultak a nézők elé 25 év után! Aztán csak úgy jöttek a k...
 ik! Szendi Jóska érkezett asszonyostul és Zoltán fiával, a courtlandi csoport nem maradt ki a jóból! Majd a dohányvidékiek érkeztek Pásztor Béla, főtörm, csoportvezetővel, befutott Dr. Szalontai Sanyi, torontói csoportvezetőnk egy csinos asszonyrakománnyal. Délután a niagaravidékiek jöttek, az élen Kiss Feri csoportvezetőjünkkel. Aztán már követni se tudtuk az érkezőket, Laci bátyánk írta nevüket szorgalmasan s gyűjtötte a bajtársi adományokat. Horváth Béla Mária nevével kezdte a vacsorafőzést, erre vagy 30 tüzezske gyűlt ki a Motel környékén. Ettünk, ittunk, közben a butykosok szokás szerint kézről kézre jártak. Mindenki jóllakott, még Seregélyes Marci is, kit felesége finom hazaival látott el.

A Tölgyesy zászló meglátogatta vitéz Karsay alez sírját.

A laktanya előtt Tölgyesy vörgey úr zászlaját lengette a szél, mellette a juharfaleveles kanadai zászlót köszöntöttük! De vendégeink tisztele-
tére ott lengett a csillagos-sávós amerikai, de még az angol zászló is!

Megjötték a turulisták is, magukkal hozva Végh Klárit, Torontó énekes csalóányát, kinek katonadalait nem nélkülözhetjük, hisz tudja valamennyit! Tóth Imre Rózsa feleségével jött-ment, az ő feladatuk volt a szobák kiosztása, a 68 főre szaporodott bajtársi kör elhelyezése!

Az ügyvezető elnök szót kért, a zsvaj lecsendesült. Üdvözölte a meg-
jelenteket, kik hazátlanságuk 25-ik évfordulóján se változtak és el-
jöttek a találkozóra. Egyenkint bemutatta valamennyi résztvevőt! Majd
kért a bajtársakat, hogy ma feledjenek el minden gondot, ma csak a
bajtársi szeretet övezzen bennünket, örüljünk a mának, hisz oly sokat
gyászoltunk már! Tóth Imre máris csapravert egy kis hardót, volt
vagy 80 literes. Péter Bálint szinte percenkint hordta az üvegeket,
pedig nekik tömény ellátásuk is volt. A többiek se voltak restek, Varga
Sanyi egy gallonnal kért. A Turul Szövetség csendőrbarát tagjai kato-
nazenét közvetítettek hangerősítőn, árulták a Trianonra kiadott „Justice
for Hungary” nagyértékű könyvet. El is fogyott vagy két ládával...
Nevükben Homonnay Ottó gépészmérnök köszöntötte a csendőr világ-
találkozó résztvevőit, ki fejtegetéseiben elmondta, hogy az emigrációs

Fövényesi Jóska örm és Kucsá János örm nem változtak 20 év alatt Hildesheimben, sőt Kucsá Jánost nevetni is láttuk!

Radó Zsuzsóné életében először találkozott Édesapja zászlajával.

Az utrechti bajtársak összejövetele.

országúton a csendőr bajtársak nem változtak, a Turul Szövetség bajtársi szeretettel tiszteleg előttük!..

Program szerint tábortüznél gyülekeztünk. A fázós asszonyok takarókba burkolóztak, Kövendy Károly pedig butykossal a kezében meggyújtotta a tüzet! A lángok ötméteresre csaptak fel a csillagos ég felé, emlékeztetve a tábortűz résztvevőit, hogy valahol a bakonyi erdőben, vagy Bugac pusztáin, a Hargita erdeiben most aludt ki a pásztortűz, ki tudja, tán csendőr bajtársunk is aludt mellette... A tábortűz vezető: Szalontai Sanyi berekedt (biztosan sokat udvarolt), így az ügyvezető elnökre hárult ez a gond is. Igyekezett megfelelni a követelményeknek, sokak kérését tolmácsolta s emiatt gyakra leállította a nótázókat, emiatt haragosokat szerzett, de a harag a hordó említésére mindenkor elmult. Tóth Imre a tábortűz mellé hozta a hordót, még messzi kellett menni a finom kaliforniaiért! Végh Klári is berekedt az államnótázásban, ifj. Seregélyes Marci huszár ruhában olyan verbunkos táncolt a tűz mellett, hogy az öreg katonák hátán végigszaladt az áram mindnyájan megfiatalodtunk a látványtól. Aztán csak a zsarátnok égett a legények közül többen elaludtak, fázós asszonyaik költögették őket. Mint a kapitány a hajón, az ügyvezető elnök maradt utolsónak a tűznél, butykosával biztatgatta az est élvezőit, a pásztortűz imádóit! Le feküdt a jó nép, de sokan még hajnalban is ágyukat keresgéltek...

Gimesi József törm harzi német feleségével Osterode-ban, megörzött talas kalapját és kardját a csendőr múzeumnak ajándékozta.

A vasfüggőnynél, a magyar határon...

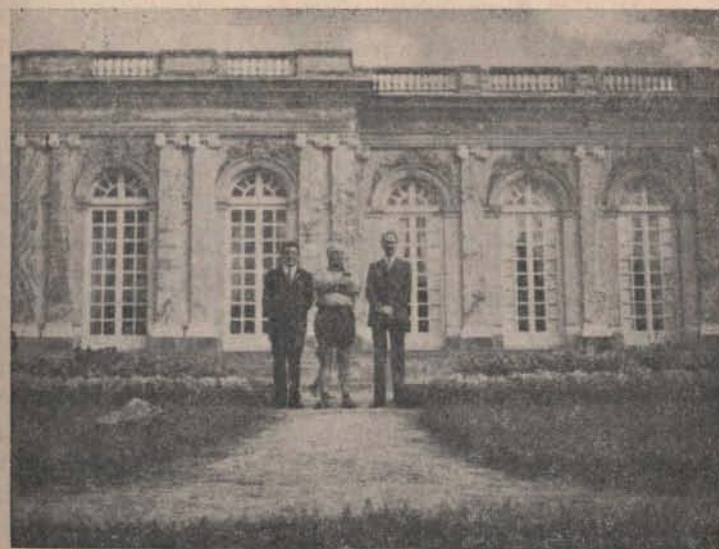

Valahol Európában...

Párisi csendőr bajtársaink összejövetele a „La Bergerie” magyar vendéglőben

Tóth József törm, franciaországi területvezetőnk, Máthé Jenő örm, párisi csoportvezetőnk és a kanadai központi ügyvezető elzarándokoltak a hírhedt versaillesi Trianon palotához.

Reggel újból verőfényes nyári nap fogadott! A kék ég, a virágzó fák és pompázó kertek életet ígértek! A Tóth Motel életre kelt, a nyüzsgő, jókedvű csendőr társaság ebédjét főzte! Clevelandből befutott Mészáros József törm feleségével és egyetemista, csinos fiával. Rendőrtisztnek készül, de rá is termett a fiú!

Antal Mihály tb. szakv által készített csendőr íróasztalt Halmágyi Laci nyerte, a sorsolásból \$50 jutott a központi ügyvitelnek. Tóth Imre pedig, akinek eddig is oly sokat köszönhattünk, egy 8 hetes malacot ajánlott fel a társaságnak, a malacot sok izgalom után Simon Imre nyerte a sorsoláson. Ez is hozott egy újabb \$32 összeget a központi ügyvitel céljaira.

A csendőr világtalálkozó a vihar és a postássztrájk miatt csak Ontario-New York-Ohio találkozóra zsugorodott, de így is igen szép volt, igen kedves volt. Újból kezefogott az emigráns csendőr, rég nem látott bajtársak találkoztak. Helye volt a nótának, az ivásnak, a jókedvnek, egyben felkészülés is volt az újabb komoly munkára az örök Magyarorszáért! Akik nem jöttek el, azok sajnálhatját, nem rendezünk gyakran ilyesmit! A Bajtársi Levél pedig a találkozó jóvoltából \$155 készpénzhez jutott. Köszönetünk Tóth Imre örm Bajtársunknak a kiváló gondoskodásért, Antal Mihály tb. szakv-nek az íróasztalért!

Mire lefelé szállt a nap, már csak a helyi niagaravidékiek verték a kártyát a kerti asztalokon, majd a Fehér Sólyom is útbaidult haza...

Az ügyvezető elnök 1970. augusztusában a világtalálkozót Európában folytatta. Hat országban húsz csendőr csoportot és szórványt látogatott meg személyesen, mintegy 100 csendőr bajtársával találkozott. Mindenhová elvitte a véres kard helyett Tölgyesy Győző vörgey úr zászlaját és MKCSBK-s csoportjaink zászlószalagjait. Mindenütt igaz bajtársak várták és bajtársi szívvel fogadták. A napi 300-500-800 km-es autóvezetés a forgalmas országutakon, az ismeretlen városokban időre való célbajutás nem volt könnyű feladat, mégis mindig sikerült! Hollandia virágoskertjei, a német Ruhr vidék szörnyű gépjárműforgalma, a Harz hegység fenyevesei, a Weser folyó kanyarjai, a Bajor erdő lepte útjai, a kék Duna völgye, a Salzburg szépsége, a Semmering szerpentinjei, a Fertő tó üde kék vize, Stájerország lankái, a magyar várak ősi latinnyelvű táblái, Bécs kultúrája, Tirol fennségei szirtjei, Svájc hegyi legelői, Bregenz vára, a Bódeni tó csillogása, a Feketeerdő zord útjai, München olimpiai építkezése, a frankfurti repülőtér zúgása, Verdun hősei, a párizsi Versailles pázsítja, a La Manche csatorna hullámai, az angol szigetország zsúfoltsága mind-mind csendőr Bajtársaimmal töltött emlékek sokaságát örzi szívemben.

Jártam a bajor-erdei vasfüggőnynél, ahol az esztelen új határ egy állomás épületét vágja ketté. A Fertő tó keleti oldalán Rabmagyaror-

Londoni bajtársaink összejövetele a Mindszenty Otthonban.

szágot néztem a szöges drótokon át. Az Irottkő rengetegében egy örto-
ronnyal szemben vizsgáltam az aknazáras vasfüggönyt. Rohoncnál éj-
jel hajtottam ki a határhoz a fülepte elhagyott országúton. Hátbor-
zongató látvány az elhagyott, elfelejtett ország börtönnek tetsző szö-
gesdrót fala...

A burgenlandi csendes magyar falvakban magyar neveket mutatnak
az üzletek, ettől nyugatra lüktet az élet! Fénylő városok, zúgó gyárak,
túlterhelt országutak, száguldó vasutak, boldog emberi milliók! Szép-
ség, kultúra, jólét! Ez ma Európa, a mi szülőházánk, mely idővel ma-
gához emeli a mi rab Kárpátmedencénket is!

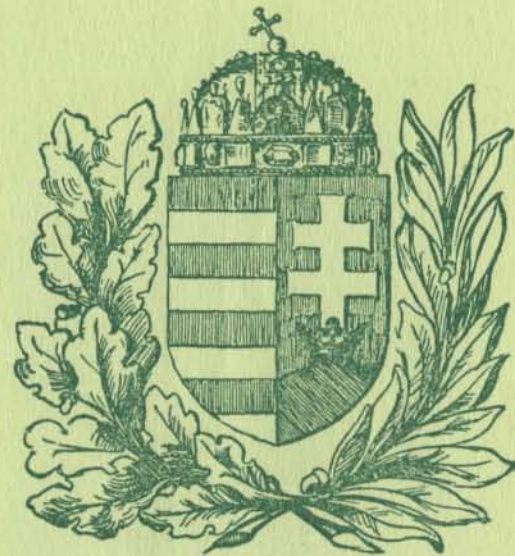
Európa! Európa! Még álmomban is húz a vágy vissza a földi jólét
Amerikájából! Európa visszajövünk! Az ezüst gépmadár már az óceán
felett száll a letűnő nap felé... Én pedig Titeket látlak kedves európai
Bajtársaim! Köszönöm azt a sok szép estét, további jó munkát, Isten
Veletek Bajtársak!

Kövendy Kár

HIVEN — BECSULETTEL — VITÉZÜL

MINDHALALIG!

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!*

Ámen.